

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Toplantı

6 Aralık 2022 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç'ın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde 5 Aralık 2022 tarihinde şehit düşen Komando Binbaşı Mehmet Duman ve diğer askerlere Allah'tan rahmet dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4736)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4243)

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4649)

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2984)

5.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4244)

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı "Guvernörler Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3746)

7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647)

8.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4689)

9.-Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4692)

10.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704)

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU

3'üncü Toplantı

6 Aralık 2022 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dışışleri Komisyonu saat 14.12'de açıldı.

Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde 5 Aralık 2022 tarihinde şehit düşen Komando Binbaşı Mehmet Duman ve diğeri askerlere Allah'tan rahmet dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4736),

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4243),

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4649),

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2984),

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değıştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değışiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4244),

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı "Guvernörler Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değışiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3746),

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647),

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4692),

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704)

Görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 16.23'te toplantıya son verildi.

6 Aralık 2022 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.12

BAŞKAN: Akif Çağatay KILIÇ (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet Berat ÇONKAR (İstanbul)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Toplantı yeter sayımız vardır, Dışişleri Komisyonunun 27’nci Yasama Dönemi Altıncı Yasama Yılı’nın 3’üncü Toplantısı’nı açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç’ın, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde 5 Aralık 2022 tarihinde şehit düşen Komando Binbaşı Mehmet Duman ve diğer askerlere Allah’tan rahmet dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gündemimize geçmeden önce, Pençe-Kilit Harekâtı bölgesinde 5 Aralık 2022 tarihinde şehit düşen kahraman Mehmetçik’imiz Komando Binbaşı Mehmet Duman’a ve aynı bölgede şehit düşen diğer askerlerimize Allah’tan rahmet, kederli ailelerine sabır diliyorum; aziz milletimizin başı sağ olsun.

Şimdi, gündemimize geçiyoruz.

Bugün 10 adet uluslararası anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz. Gündemimizin ilk sırasında ülkemiz ile Pakistan arasında imzalanan Mal Ticareti Anlaşması yer almaktadır. Gündemin 2’nci sırasında yine, Türkiye ile Türkmenistan arasında imzalanan Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı bulunmaktadır. Gündemimizin 3’üncü sırasında Türkiye ve Kazakistan arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması’nı görüşmeyi planlıyoruz. 4’üncü sırada ülkemiz ile Moldova arasında imzalanmış olan Kolluk Personelinin Eğitim ve Öğretimine İlişkin Anlaşma’yı görüşmeyi planlıyoruz. Gündemimizin 5’inci sırasında Türkiye ve Arnavutluk arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma yer almaktadır. Gündemimizin 6’ncı sırasında Milletlerarası Finansman Kurumu Anlaşması’nın Tadil Edilmesine İlişkin “Guvernörler Kurulu Kararı” bulunmaktadır. 7’nci sırada Türkiye ve Nijerya arasında imzalanan Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması’nı görüşeceğiz. 8’inci sırada ülkemiz ile Sri Lanka arasında imzalanan Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması bulunmaktadır. 9’uncu sırada ülkemiz ile Senegal arasında imzalanan Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması’nı görüşeceğiz. 10’uncu ve son sırada ise ülkemiz ile Kamboçya arasında imzalanan Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması yer almaktadır.

Basın mensuplarına teşekkür ediyorum.

Şimdi, gündemimizin 1’inci maddesine geçiyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4736)*

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/4736) esas numaralı Kanun Teklifi 11 Kasım 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 21 Kasım 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Şimdi, yine, her zaman olduğu gibi bugün de Dışişleri Bakanlığı temsilcisi Bakan Yardımcımız Sedat Bey buradalar.

Sayın Bakan Yardımcımız söz sizde, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Türkiye Büyük Millet Meclisimizin Dışişleri Komisyonunun çok değerli üyeleri, konuşmamızın başında hepinizi saygıyla selamlıyoruz bütün heyetimiz adına.

Bugünkü anlaşmalarla ilgili olarak, teamül olduğu üzere her bir anlaşmanın genel çerçevesi ve o anlaşmayı imzaladığımız ülkeyle ilişkilerimiz hakkında ben size başta kısa bilgiler arz edeceğim, daha sonra ilgili birimlerimiz veya ilgili bakanlıklarımız anlaşmanın içeriğine dair size özet bilgi arz edecek.

1'inci anlaşmayla başlıyoruz; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşması. Öncelikle, Pakistan'la ilişkilerimiz hakkında birkaç söz söylemek istiyorum. Bildiğiniz gibi, Pakistan köklü dostluk bağlarına sahip olduğumuz, bizim için çok önemli bir ortak. İlişkilerimiz çok boyutlu olarak geliyor uluslararası forumlarda birbirimizi ilgilendiren konularda ve ortak çıkarlarımız doğrultusunda her zaman dayanışma içinde hareket ettiğimiz bir ülke. Birleşmiş Milletler, İslam İşbirliği Teşkilatı, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı gibi forumlarda tam dayanışma içinde hareket ettiğimiz, bizim için çok kıymetli bir ülke.

Ticaret ilişkilerimize baktığımızda, siyasi ilişkilerimizdeki mükemmel duruma rağmen ticaret ilişkilerimizin tam da bunun yansıtmadığını -en azından yakın zamanlara kadar- gördük fakat zaman içinde bu da toplamaya başladı. İkili ticaret hacmimiz yakın zamanlara kadar 700 milyon doların altında kalmıştı ve ticaret dengesi de yine yakın zamanlara kadar ülkemizin aleyhine tecelli ediyordu. Muhtemelen, 2017'de yürürlüğe giren Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Çerçeve Anlaşması'nın da etkisiyle zaman içinde ticaret hacmimiz 1 milyar dolar seviyesine yaklaşmış ve ticaret dengesi bariz şekilde ülkemiz lehine dönmüştür.

Bugün sizin onayınıza sunduğumuz Mal Ticareti Anlaşması hakkında da kısa bilgiler sunmak istiyorum. Bu anlaşmayla karşılıklı ticaret ve yatırımları daha da artırmak için ticaretin önündeki engelleri her iki tarafın çıkarlarını gözeterek ve ekonomilerine zarar vermeyecek şekilde daha da azaltacak ve ticareti kolaylaştıracak ilave adımlar atılması söz konusu. Anlaşma kapsamında, ticaretimizdeki payı 18,2 milyon dolara tekabül eden ağırlıklı olarak sanayi ham maddesi niteliğindeki toplam 261 üründe Pakistan tarafına imtiyaz tanınırken ticaretimizdeki payı 59 milyon dolar olan ağırlıklı olarak sanayi malı niteliğindeki bizim toplam 130 üründe imtiyaz almamız söz konusu, özetle anlaşmayı ifade edersek. Anlaşmanın Pakistan tarafındaki onay süreci tamamlanmış durumda, bizdeki sürecin de tamamlanmasıyla anlaşma yürürlüğe girecek.

* (2/4736) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Ben bu sözlerden sonra, uygun görürseniz, sözü Ticaret Bakanlığımız ilgili Genel Müdürüne devretmek istiyorum.

Buyurun lütfen.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet, buyurun.

TİCARET BAKANLIĞI ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜRÜ HÜSNÜ DİLEMRE - Ben de saygılarımı sunuyorum.

Sayın Başkanım, biraz önce Sayın Büyükelçimizin, Sayın Bakan Yardımcımızın da ifade ettikleri üzere, 2017 yılında yürürlüğe giren Türkiye ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasını Tesis Eden Çerçeve Anlaşma'nın sonucunda imzalanır imzalanmaz mal müzakerelerine başlamıştık ve ikili müzakereler 12 Ağustos 2022 tarihinde İslamabad'da imzalanan anlaşmayla sonuçlandırıldı.

Bu anlaşma kapsamında Pakistan'dan başlıca sanayide demir çelik ürünleri, dokunmamış mensucat, makinelerin aksam ve parçaları, ilaçlar, elektrikli makine ve cihazlar, plastik mamuller, otomotiv ürünleri, ocaklar, hijyenik havlular, televizyon ve tarımda da çay, fındık, glikoz şurubunu kapsayan 8'li gümrük tarife istatistik pozisyonları bazında 130 üründe taviz alınmıştır. Bu taviz yapısında 34 üründe anlaşma kapsamında gümrük vergileri yürürlük tarihiyle beraber bir de on yıla kadar uzanan bir takvim dâhilinde sıfırlanacak; 42 üründe de başta gümrük vergisi indirimleri olmak üzere, 54 üründe de ilave gümrük vergisi indirimi olacak şekilde karara varılmıştır. Pakistan'a sağlanan tavizlerde de şişme toplar, kauçuk dış lastikler, eldiven, temizlik müstahzarları, plastikten eşya, deriler, bazı makyaj müstahzarları; tarımda da hurma, bağırsaklar, pirinç ve gıda müstahzarlarını kapsayan 12'li bazda 261 ürün listemiz bulunmaktadır. Burada da kotalar çerçevesinde değiş tokuş ve yine on yıla kadar uzanan bir takvim dâhilinde gümrük vergilerinin sıfırlanması söz konusudur.

Biraz önce Sayın Bakanımızın da ifade ettiği üzere 2018-2020 yılı ortalaması itibarıyla Pakistan'a taviz verilen ürünlerde ithalatımız 18,2 milyon dolarken burada dünyadan ithalatımız 6 milyar dolara tekabül ediyor. Aynı şekilde ihracat açısından baktığımızda da taviz aldıklarımız Pakistan'a 59 milyon dolarlık bir pazar açılımı yaparken dünyaya ihracatımız bu ürünlerde 23,3 milyar dolara tekabül ediyor.

Son olarak da bu yıl itibarıyla ihracat rakamlarını paylaşmak isterim. İhracatımız ilk on bir ayda yaklaşık 667 milyon dolara çıktı. İthalatımız da Pakistan'dan ilk on bir ayda 369 milyon dolarda kalmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen veya soru sormak isteyen Komisyon üyemiz varsa söz vermek istiyorum.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE PAKİSTAN İSLAM CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA MAL TİCARETİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 12 Ağustos 2022 tarihinde İslamabad'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4736) esas numaralı Kanun Teklifi'nin komisyon raporu hakkında İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, İstanbul Milletvekili Hasan Turan, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şeriflerini iletmelerini rica ediyorum.

Ticaret Bakanlığı temsilcisine teşekkür ediyoruz.

Gündemin 2'nci maddesine geçiyoruz.

*2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4243) **

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/4243) esas numaralı Kanun Teklifi 24 Şubat 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 4 Mart 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Şimdi, yine ilk sözü Dışişleri Bakanlığına veriyorum.

Buyurun Sedat Bey.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Aşkabat'ta faaliyet gösteren ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna ilişkin mutabakat zaptı hakkında arzda bulunacağım.

Öncelikle Türkmenistan'la ilişkilerimize değinmek istiyorum. Ortak geçmişi, dili ve kültürü paylaştığımız dost ve kardeş Türkmenistan'la ilişkilerimiz ikili ve bölgesel düzeyde güçlenerek gelişmeye devam ediyor. Ticaret hacmimiz pandemiye rağmen 2021 yılında bir önceki yıla kıyasla yüzde 41 artarak 2 milyar dolara yükselmiş bulunuyor. Bildiğiniz gibi Türkmenistan müteahhitlik sektörümüzün en fazla proje gerçekleştirdiği ülkelerin başında geliyor. Bugüne kadar 50 milyar dolar değerinde 1.065 proje bu ülkede hayata geçirildi.

* (2/4243) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Türkmenistan bulunduğu bölgede ulaştırma, ticaret ve enerji koridorlarının üzerinde stratejik bir konumda bulunuyor. Hazar geçişi doğu, batı, orta koridorun güzergâh ülkelerinden biri. Dünyanın 4'üncü büyük doğal gaz rezervlerine sahip olmasıyla önemli bir enerji ihracatçısı. Siyasi bakımdan daimi tarafsızlık siyasetini takip ediyor fakat bununla birlikte son dönemde özellikle Türk dünyasıyla ilişkilerin geliştirilmesi bağlamında belirgin adımlar atmaya da başladı. Bu çerçevede Türkiye-Türkmenistan-Azerbaycan Üçlü Devlet Başkanları Zirvesi'nin bu ay içinde düzenlenmesini öngörüyoruz.

Bugün sizlere arz ettiğimiz anlaşmaya gelince, bu anlaşma Türkmenistan'da ikamet eden yaklaşık 928 kayıtlı vatandaşımız ve çocuklarının eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasıyla ilgili. Esasen bu okul, ortak okul 1992 yılından bu yana Türkmenistan'da faaliyetlerini gösteriyor. Bu mutabakat zaptıyla yapılmak istenen okulun statüsünün netleştirilmesi, tanınlanması. Bu okulda 2022-2023 eğitim döneminde 216'sı Türkmen, 194'ü Türk, 18'i diğer uyruklular olmak üzere toplam 428 öğrenci bulunuyor. Buradaki öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu Türkiye'den geliyor. Bu mutabakat zaptıyla onların statüsünün, Türkmenistan'da kalışlarının da düzenlenmesi söz konusu. Müfredat konusunda, okulun statüsü konusunda, diplomalarının Türkiye'de tanınması konusunda burada hükümler var. Daha okulun statüsünün tanınlanması ve buradan mezun olanların okuldan sonraki dönemdeki zamanları bakımından da bir perspektif verilmesi öngörüyoruz.

Ben yine bu noktadan sonra sözü Millî Eğitim Bakanlığımız temsilcisi Sayın Vasi Ete'ye bırakıyorum.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI AVRUPA BİRLİĞİ DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜR VEKİLİ VASİ ETE – Sayın Başkanım, de heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Ortak Türkmen-Türk okulu 1992 yılından bu yana Türkmenistan'da eğitim öğretim faaliyetlerine devam etmektedir. Türkmenistan'da yaşayan çok sayıda vatandaşımız bulunmakta ve eğitim ihtiyaçlarının giderilmesi bizler için büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda Aşkabat'ta yaşayan Türk ve Türkmen vatandaşlarının çocukları bahse konu okulda eğitim görmektedir. Okulun faaliyetleri ülkelerimiz arasında eğitim alanında iş birliğinin geliştirilmesi, genç nesiller arasında etkileşimin artırılması, genel anlamda ikili ilişkilerimizin sağlamlaştırılması, aynı zamanda ekonomik, ticari ve siyasi ilişkilerimizin geliştirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu çerçevede Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Türkmenistan Hükûmeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı 27 Kasım 2021 tarihinde Millî Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut Özer ile Türkmenistan Bakanlar Kurulu Başkan Yardımcısı Sayın Sapardurdu Toyliyev tarafından Aşkabat'ta imzalanmıştır. Anılan mutabakat zaptının yürürlüğe girmesiyle Türkmenistan'da kurulan ortak Türk-Türkmen okulunun faaliyetlerinin yürütülebilmesi için gereken hukuki altyapı sağlanmış olacaktır. Söz konusu mutabakat zaptının ülkemiz ile Türkmenistan arasında var olan ve giderek kuvvetlenen iletişim ve iş birliğinin özellikle eğitim alanındaki ilişkilerimizi güçlendirmek ve geliştirmek amacıyla oluşturulabilecek yeni projelere de katkı sağlayacağı, ayrıca halkımızın yararına olacağı değerlendirilmektedir. Bu anlaşmayla birlikte orada görev yapan öğretmenlerimizin de vize alması kolaylaşacaktır. Bu anlaşma kapsamında orada eğitim gören toplam 428 öğrenciye hizmet veren bu okulun resmî statüsü daha da sağlamlaşmış olacaktır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen veya soru sormak isteyen Komisyon üyelerimiz var mı?

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Utku Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Yardımcısı, bakanlıklarımızın değerli temsilcileri, değerli milletvekili mevkidaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben Sayın Bakan Yardımcısı da burada olduğu için Türkmenistan’la ilgili bir hususu soracağım, bir de anlaşmanın bir maddesinde gördüğüm bir şeyin gerekçesini soracağım.

Türkmenistan zamanında sanırım FETÖ’nün en aktif olduğu ülkelerden biriydi. Bu okul onların aktif olduğu okul mu, değil mi; bir onu soracağım. Oradaki faaliyetleri konusunda -eğitim olsun, diğer alanlar olsun- iş birliği konusunda nasıl bir tutum sergiliyor Türkmenistan yönetimi? Bu bağlamda, 7’nci madde sanırım, “Okul laiklik özelliğini haizdir ve dinî kuruluşlardan ayrıdır.” vurgusu yapılmış 7’nci maddede. Tabii, doğal olarak temel öğretim okulu olduğu için böyle olması lazım. Böyle bir vurgu diğer anlaşmalarda var mıdır, bilemiyorum tabii, hepsinin kıyaslamasını yapmadım ama bu vurgu ihtiyacı Türkmenistan makamlarından mı geldi acaba yoksa bizden mi geldi? Biz zaten Anayasa’ımızda laiklik ilkesi olan bir ülkemiz ama böyle vurgu yapılmasına niye ihtiyaç duyuldu?

Bir de bu, eğitimden farklı bir konu... Şimdi, daha önce burada Rusya’yı konuşurken epey -etrafıca ele almıştık- konuşmuştuk. Ukrayna’nın işgali sonrasındaki süreçte Batı’nın gaz temin noktasında Türkmenistan ne kadar önemli rol oynuyor? Bir de Türkmenistan gazının Türkiye üzerinden taşınması projesinde şimdiki durum hem onlar hem bizim lehimize bir artı oluşturabilir mi? Şimdi, Rusya’nın işte “hub” olalım mı, olmayalım mı tartışmaları bağlamında bunu nasıl değerlendiriyorsunuz, onu soracaktım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Başka soru sormak isteyen arkadaşımız var mı? Yok.

Sedat Bey, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler.

Öncelikle bu okulun FETÖ’yle hiçbir alakası yok, FETÖ okulu değil. FETÖ’ye ilişkin tutumuna bakarsak ülkenin, 2010-2014 yılları arasında bütün FETÖ okulları kapatıldı; böyle bir durum var.

Bu laiklik vurgusu da -bana söylenen- başka eğitim anlaşmalarında da galiba geçiyormuş yani özellikle vurgu yapılan bir şey değil. Zaten iki taraf bakımından oraya konmasa da orada olan bir şey yani bu ilave bir anlam yüklemiyor. Zaten bizim sistemimiz belli, onların yaklaşımı da belli; burada ilave bir anlam yüklemek bence yersiz.

Bir de şeyi sormuştunuz; bu, enerji de çok önemli ama Rus etkisi var tabii, bildiğiniz gibi. Bu, bugüne kadar yapılamadı yani Türkmen doğal gazının da sisteme konulması, Türkiye üzerinden belki uluslararası piyasalara açılması Rusya’nın mevcut konumu ışığında enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesi hem bizim hem Batı için önemli bir hâle geldi, bu da önemli fakat bu da çok böyle ihtiyatlı ve kademeli bir anlayışla ilerletilmeye çalışılıyor, henüz tam istediğimiz bir noktaya varmış değil. Biliyorsunuz, bu oradaki başka ülkeleri de ilgilendiriyor; İran, Rusya; “Hazar’dan geçişi nasıl olacak?” gibi boyutları var. Buralar tam istediğimiz noktada değil.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Başka sorusu olan? Yok herhâlde, peki.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TÜRKMENİSTAN HÜKÜMETİ ARASINDA
ORTAK TÜRKMEN-TÜRK GENEL EĞİTİM OKULUNA İLİŞKİN MUTABAKAT
ZAPTININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 27 Kasım 2021 tarihinde Aşkabat'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptı"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4243) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Hasan Turan, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı'nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı temsilcimize teşekkür ediyoruz.

Gündemin 3'üncü maddesine geçiyoruz.

*3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4649)**

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/4649) esas numaralı Kanun Teklifi 3 Ekim 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 11 Ekim 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

* (2/4649) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Şimdi yine ilk sözü Sedat Bey'e veriyorum.

Buyurun Sedat Bey.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler.

Öncelikle Kazakistan'la ilişkilerimiz hakkında kısa bilgiler arz etmek istiyorum. Kazakistan, bulunduğu bölgede bizim için çok önemli bir dost, ortak ülke. İlişkilerimiz en son Kazak Cumhurbaşkanı Tokayev'in mayısta yaptığı ziyaret sırasında geliştirilmiş stratejik ortaklık seviyesine çıkarıldı. Ticaretimiz artıyor: 2021 yılında bir önceki yıla göre yüzde 58'lik bir artış gösterdi ve 5,3 milyar dolar seviyesine ulaştı. 2022 yılının ilk on ayında ise ticaret hacmimiz 7 milyar dolara yükseldi. Bunun içinde tabii, ciddi oranda enerji ithalatımız var.

Kazakistan, Rusya, Çin, Batı ve Türk dünyasıyla ilişkilerini dengeli bir şekilde götürüp enerji gelirlerini ekonomik kalkınma yolunda rasyonel bir şekilde kullanmaya çalışan bir ülke. Bütün bu özelliklerini ülkeyi barışçıl, dengeli ve çok yönlü bir dış politika izlemeye sevk ediyor. Şanghay İşbirliği Teşkilatı, Bağımsız Devletler Topluluğu, Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansının (CICA) önemli üyelerinden bir tanesi. 13 Ekimde CICA'nın 6'ncı zirvesine ev sahipliği yaptı ve bunun başından, kuruluşundan itibaren de öncü rol oynuyor.

Esasen, bağımsızlığını kazandığı yıldan bu yana Türk dünyasında Türkiye'yle birlikte inisiyatif alan öncü bir ülke. Pandemi ve Rusya-Ukrayna savaşı sırasında bölgesel bağlantısallığın, güvenilir ve sürdürülebilir ulaştırma koridorlarının ve mal tedarikinin önemi daha da arttı. Bu bağlamda bugün sizin onayınıza sunduğumuz anlaşma da önem kazanıyor. Kazakistan'ın da desteklediği Hazar geçişli Doğu-Batı Orta Koridoru'nun stratejik önemi daha da artmış durumdadır. Dikkatinize sunduğumuz Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması'yla kombine taşımacılığın teşvik edilmesine, Türkiye-Kazakistan arasındaki kara yolu taşımacılığının demir yolu ve deniz yolu gibi sürdürülebilir diğer taşımacılık yöntemleriyle desteklenmesine, çeşitlendirilmesine, Asya'da üretilen malların Orta Asya, Hazar bölgesi, Kafkasya üzerinden ülkemize ve Avrupa'ya ulaştırılmasına ve Türkiye'nin doğu-batı güzergâhında bağlantısallık rolünün güçlendirilmesine odaklanıyoruz, bunlara katkı sağlayacağını düşünüyoruz. Elbette, Kazakistan'la imzaladığımız bu anlaşma bölgede güzergâh üzerindeki diğer ülkelerle yapacağımız veya yaptığımız benzer anlaşmalarla mezc edilip daha hızlandırılmış, daha fonksiyonel bir ulaştırma “network”ü ortaya koymak temel amaç. Bu anlaşmadaki temel unsurlardan bir tanesi de kalıcı bir karma komisyon kurulması; bu, eşgüdüm sağlanması bakımından, işte, gümrükleme, yükleme, ulaştırmanın bütün her bir aşamasında zamandan kazanma ve işlevsellik sağlama amacına dönük bir çerçeve sunuyor.

Ben müsaadenizle burada sözü yine teknik içeriğini belki anlatmak üzere Ulaştırma Bakanlığımız temsilcisine devrediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkürler.

Buyurun.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI ULAŞTIRMA HİZMETLERİ DÜZENLEME GENEL MÜDÜRÜ MURAT BAŞTOR – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Azerbaycan, Türkmenistan ve Özbekistan'la daha önce imzalanan Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasına müteakip benzer bir anlaşma da Orta Asya'da önemli bir son varış ve transit ülkesi olan Kazakistan'la da imzalanması amacıyla Bakanlığımızca hazırlanan taslak anlaşma Kasım 2015 tarihinde Kazak makamlarına iletili ve sonrasında Türkiye Kazakistan Kombine Yük Taşımacılığı

Anlaşması'yla ilk tur müzakereleri 25-26 Ekim 2016 tarihlerinde Astana'da gerçekleştirildi. Sonraki süreçte, 10-11 Mayıs 2018 tarihlerinde de Ankara'da yapılan ikinci tur toplantılarıyla anlaşmaya nihai şekli verildi ve sonraki yıllarda da taslağın İngilizce metninde revizyonlarla birlikte en son nihai hâli Ankara'da 10 Mayıs 2022 tarihinde imzalandı. Bu anlaşmayla Azerbaycan, Türkmenistan, Gürcistan, Ukrayna, Özbekistan, Belarus ve Moldova'dan sonra da Kazakistan, birlikte kombine taşımacılık anlaşması yaptığımız 8'inci ülke olarak kayıtlara geçti.

Bu anlaşmanın içeriğine ben kısaca değinmek istiyorum Sayın Başkanım. Özellikle yük trenlerinin sınır geçişlerinde uluslararası normlar uyarınca akit taraflar kombine taşımacılık operasyonlarında kullanılan yük trenlerinin sınır geçiş sürelerinin kısaltılması için karşılıklı çaba gösterecekler. Ro-Ro ve tren feri taşımacılığının kolaylaştırılması amacıyla taraflar Hazar Denizi'nde düzenli Ro-Ro ve tren feri seferlerinin gerçekleştirilmesi için birlikte çalışacaklar. Kombine yük taşımacılığının teşviki amacıyla da yine taraflar özellikle Hazar geçişinde kombine taşımacılık hizmetlerini kullanan araçların kara yolu taşıtlarının teşvik edilmesine yönelik kolaylaştırıcı belgeler, geçiş belgesi, muafiyet, yol kullanım ücretleri gibi birtakım indirimler sağlayacaklar karşılıklı olarak. Yine, kombine taşımacılık konusunda Bakanlığımız ve Kazak tarafında iki Bakanlık yetkilileri karşılıklı deneyim ve bilgi alışverişinde bulunabilecekler. Sayın Bakan Yardımcımızın da ifade ettiği gibi karma komisyon kurulacak; ülkemiz ile Kazakistan arasında kombine taşımacılık çözümlerini tartışmak ve iki ülke arasında ticareti intermodal çözümlerle daha da artırmak amacıyla daimi bir platform oluşturulacak.

Arz ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyoruz.

Evet, söz almak isteyen veya soru sormak isteyen Komisyon üyelerimiz varsa söz vermek istiyorum.

Gülüstan Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle hoş geldiniz Komisyonumuza.

Ben, karma komisyonun nasıl oluşturulacağını sormak istiyorum. Kimlerden oluşacak bu karma komisyon? Yani şöyle: Ne demişiz: “Anlaşmanın 9'uncu maddesi hükümlerine uygun olarak tesis edilen uluslararası kombine taşımacılık karma komisyonu.” Yeni bir kurul oluşturuluyor değil mi anladığım kadarıyla?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Başka sorusu olan var mı? Yok.

Peki, buyurun Murat Bey.

ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI ULAŞTIRMA HİZMETLERİ DÜZENLEME GENEL MÜDÜRÜ MURAT BAŞTOR - Teşekkür ediyorum.

Bizim diğer alanlarda özellikle kara taşımacılığı anlamında da uluslararası partner ülkelerimizle yaptığımız komisyonlara benzer intermodel kombine taşımacılıkta da taraflarla birlikte bir komisyon oluşturuyoruz. Ulaştırma Bakanlığının ilgili kurumları özellikle demir yolu, deniz yolu ve kara yolu ve yine Ticaret Bakanlığımızdan da ilgili birimlerle birlikte, karşı ülkenin de aynı muadil kurumlarıyla birlikte bir komisyon. Orada sorunlarımızı, taşımacılıkta yaşanan problemleri etraflıca tartışabildiğimiz bir komisyon kurmayı amaçlıyoruz.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

Evet, teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ULUSLARARASI KOMBİNE YÜK TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 10 Mayıs 2022 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4649) esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon raporu hakkında Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, İstanbul Milletvekili Hasan Turan, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı'nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı temsilcilerine teşekkür ediyoruz.

Gündemin 4'üncü maddesine geçiyoruz.

*4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2984)**

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi.

(2/2984) esas numaralı Kanun Teklifi 9 Haziran 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 24 Haziran ve 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Şimdi, yine ilk sözü Dışişleri Bakanlığı temsilcimiz Sedat Bey'e vermek istiyorum.

Buyurun.

* (2/2984) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL - Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Moldova'da ortak tarihî ve kültürel ilişkilere sahip olduğumuz küçük ama önemli bir ülke. Özellikle Ukrayna'daki savaşın ertesinde bölgedeki durumu daha da kritik önem kazanan bir ülke. Bu ülkenin egemenliğinin, toprak bütünlüğünün ve siyasi birliğinin korunmasına önem atfediyoruz. Bildiğiniz gibi Ukrayna sınırında Transdinyester bölgesinde ayrılıkçı bir oluşum ve orada konuşlu durumda yaklaşık 1.500 Rus askeri var ülkede. Bizim açımızdan Moldova'nın bir başka önemi Gagavuz yeri ve oradaki soydaşlarımız, onların huzur ve refahı. Bu bakımdan da Moldova Hükümetiyle yakın iş birliği, eş güdüm içinde çalışıyoruz. Soydaşlarımızın Moldova'da birlik, refah ve huzur içinde yaşamalarına, kültürel kimliklerini korumalarına ve gelecek nesillere aktarabilmelerine önem atfediyoruz. Bu çerçevede soydaşlarımızı muhtelif insani yardım ve kalkınma projeleriyle desteklemeyi sürdürüyoruz. TİKA burada son derece aktif durumda. Şimdi, Rusya'nın Ukrayna'da açtığı savaşın ertesinde Moldova büyük güçlüklerle karşı karşıya kaldı. Bir kere, Ukrayna'dan kaçan sığınmacılar, mülteciler, 650 bin civarında kişi bu ülkeye geldi.

İkincisi, Rusya'ya enerji bakımından tam bağımlı durumda ve Rusya'nın sevk ettiği doğal gaz da Ukrayna üzerinden Moldova'ya aktarılıyor. Bu gönderilen doğal gazda da ciddi azalmalar söz konusu. Dolayısıyla Moldova'nın kışı nasıl geçireceği artık, uluslararası toplumun da çok önem attığı öncelikli bir konu hâline geldi. Nitekim, geçenlerde, 21 Kasım'da Paris'te bir Moldova Destek Konferansı düzenlendi, ona bizzat ben de katıldım, Türkiye'nin Moldova'ya desteğini orada ifade etme imkânımız oldu.

Şimdi, size arz ettiğimiz anlaşmanın içeriğine baktığımız zaman bu, kolluk personelinin eğitimine ilişkin bir anlaşma. Esasen, bu anlaşmadan önce de biz Moldova'ya benzer hizmetleri veriyorduk. Yalnız teknik açıdan yirmi haftadan az süreli eğitim taleplerinin yerine getirilmesi için her bir durumda ayrı bir mutabakat muhtırası imzalanması gereği söz konusuymuş. Buna daha bir esneklik sağlamak ve bu alanda verilen desteğin daha sürekli kılınması için bu anlaşmanın onaylanması öngörülmüyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

İçişleri Bakanlığı temsilcimizi dinleyelim.

Buyurun.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI DIŞ İLİŞKİLER DAİRE BAŞKANI ALBAY FATİH CEMAL KİPER – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan Yardımcımızın da açıkladıkları üzere Moldova'yla mevcut ilişkilerimiz son yıllarda gelişme aşamasında ancak aramızda güvenlik alanında bir iş birliği anlaşması olmadığı için mevcut eğitimlerimiz, iş birliğimiz bizim talep ettiğimiz, Cumhurbaşkanlığı tarafından her yıl imzalanan bir Cumhurbaşkanlığı kararıyla yürütülmektedir. Bunlar da yirmi haftadan daha az, kısa eğitimleri kapsamaktadır ancak bu bölgede Bakan Yardımcımızın da ilettiği gibi bir Gagavuz Özerk Yeri var. Buradaki kolluk teşkilatı Moldova Karabineri teşkilatında çok sayıda görevli Türk personel de var. Biz bunlara Jandarma Sahil Güvenlik Akademisinin İzmir'de bulunan Foça Komando Okulunda daha uzun süreli eğitimler vermek istiyoruz ancak anlaşma olmadığı için veremiyoruz. Bu nedenle anlaşma bizim için önemlidir. Eğitim öğretim, diğer iş birliği ve danışmanlık konusu da bulunmaktadır. Danışmanlık hizmetine gelince altı aya kadar çeşitli konularda karşılıklı olarak ülkeler danışman görevlendirebilecek ve bir yıla kadar bu süreyi uzatabilecektir. Bu anlaşmayı Jandarma Genel Komutanlığının yanı sıra Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı da kullanabilecektir.

Arz ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Gülüstan Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan Yardımcısı da söyledi, metinde de var, Emniyet Genel Müdürlüğünden yetkili de söyledi, Moldova'nın bir kısmında olan ayrılıkçı grup ve şu anda bir defakto yönetim var "Transdinyester" diye. Şimdi burası, mesela, bizi bu kadar uzak kilometrelerden niye ilgilendiriyor, insan hakikaten merak ediyor, Transdinyester'deki ayrılıkçı grupların kim olduğunu, ne olduğunu bilmiyoruz yani bir yönüyle de bize ne, bizi niye ilgilendiriyor? Moldova'nın iç işi sonuçta, ayrılırlar ayrılmazlar, katılırlar, referanduma giderler, bağımsızlığını ilan ederler, özerk kalırlar vesaire. Hani bunun kendisi bence Türkiye açısından niye sorun olsun? Bir o.

İkincisi, şimdi, siz "Gaz yönünden Rusya'ya bağımlı ve kışı nasıl geçirecekleri de muamma." dediniz. Bunun eğitim ve güvenlik arasındaki anlaşmayla olan bağı ben kuramadım açıkçası. Sonuçta, biz burada bir güvenlik personelinin karşılıklı eğitiminden daha ziyade bizim onların personelini eğitmemizden bahsediyoruz. Burada gaz meselesine nasıl bir çözüm yaklaşımı var; onu da açıkçası anlayamadım. Bir de bu genel olarak yeni bir stratejik değişim midir? Bu, Doğu Avrupa politikasında yeni bir yaklaşımın yansımaları mıdır? Ya da şöyle diyeyim: Türkiye'nin dış politikasını bütün ülkelerle böyle bir güvenlik eğitimi ihraç ederek mi yürüteceğiz? Yani Moldova'yla öyle, Kazakistan'la öyle, diğer ülkelerle öyle. Neredeyse bütün ülkelere bir güvenlik işbirliği meselesini transfer ediyoruz ya da daha doğrusu personel eğitimi meselesini götürüyoruz yani oradaki güvenlikçilerin eğitilmesi meselesini. Bu, genel bir dış politik yaklaşım mıdır yani? Hani, ticari bir anlaşma değil, başka bir anlaşma değil, sürekli bir güvenlikçi eğitiyoruz, güvenlik. Hâlihazırda zaten ülkemizin içerisindeki durum çok parlak değil. Bunu neye bağlıyorsunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet, söz almak isteyen başka arkadaşımız var mı? Yok.

Sedat Bey, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Ben, şimdi burada, hazır, komisyonun karşısına çıkmış herhangi bir ülkeyle ilgili sunuş yaparken bu ülkeyle ilgili sizlere tamamlayıcı bilgiyi sunuyorum. İlgileneceğinizi de umuyorum bununla çok kısa, Dışişleri Bakanlığının da bir görevi ve sorumluluğu olduğuna inanıyorum. Bununla ilgilenmeyen üyelerimiz olabilir ama herhâlde çoğunluğun duygusu, bizden beklentisi buraya geldiğimiz zaman bu çerçeveyi çizmemizdir yani bunun arkasında herhangi bir neden yok; ayrılıkçılık falan filan, bu bir gerçek. Wikipedia'ya bastığınız zaman orada aynen benim anlattığım şeyler size çıkar. Ülkelerdeki ayrılıkçılık vesaire bunlarla ilgilenmiyoruz biz. Biz size gerçekleri anlatıyoruz; bir ülkenin ne durumda olduğunu. Güvenlikçi yaklaşım da söz konusu değil, bizim ilişkimiz çok boyutlu ve bunun başka boyutları olduğunu da size anlattım. Burada biz kendimiz aday olup bir ülkeye size illa güvenlik desteği verelim demiyoruz, oradan gelen bir talebe cevap veriyoruz. Ve güvenlik olmadan da özgüvenlik ile özgürlük dengesini de doğru kurmadan da her yerde kaos oluyor, biliyorsunuz. Bunların bir ihtiyacı, biz bunu sağlıyoruz. Bunun ötesinde, sizin düşündüğünüz gibi bir amacımız yok. "Bu ülkenin kendi sorunları var ve bu bizi ilgilendirmiyor." diyemezsiniz çünkü Moldova'nın istikrarı, güvenliği bütün Avrupa'nın güvenliğini ilgilendiren bir şey. Şimdi, bütün ülkeler -biz Karadeniz'de neredeyse denizden komşuyuz- çok daha uzaktaki ülkeler Paris'te toplanıp Moldova'nın istikrarını konuşurken bizim ilgilenmemizi niye tuhaf karşılıyorsunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Yok, ben güvenlikle olan bağı kuramadım yani anlamlandıramadım dedim.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – İşte, bağı bu.

Teşekkürler.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet, Hasan Turan Bey, buyurun.

NİYAZİ GÜNEŞ (Karabük) – Abesle iştigal.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kime göre, neye göre Sayın Vekilim?

HASAN TURAN (İstanbul) – Evet, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hasan Bey, çok özür diliyorum, çok özür diliyorum.

Arkadaşlar, sizden çok rica ediyorum, bakın, geçen toplantıda karşılıklı birbirine cevap verme olayı gerçekleşikten sonra ara vermek durumunda kaldım çünkü tansiyon çok yükseldi. Bütçe görüşmelerindeyiz, aşağıda da bir gergin tansiyon var zaten. Burada lütfen, sakın bir şekilde, hiç kimse birbirinin sözünü kesmeden sizden özellikle, hassaten rica ediyorum... Hepimizin söyleyecek sözü var, ben herkese söz veririm ama lütfen, rica ediyorum karşılıklı olarak herkes birbirini dinlesin. En ağır şekilde de söz alınabilir ve söylenebilir ama dinleyelim lütfen.

Evet, Hasan Bey, kusura bakmayın.

Buyurun.

HASAN TURAN (İstanbul) – Estağfurullah.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar, kıymetli Bakanım ve bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Dışişleri Komisyonunda biz ülkemizin diğer ülkelerle kurduğu ilişkilerin Komisyonunda görüşmelerini yapıyoruz ve altlığını oluşturuyoruz tabiri caizse. Şimdi, ülkemiz işte... Biraz önce, Pakistan, Türkmenistan, Kazakistan, birçok ülkeyle ilgili ilişkilerimizi değerlendirdik. Dünyanın her yerinde, bugün, uluslararası toplumda ne kadar üye varsa, ne kadar ülke varsa hepsiyle ilişki kurmak istiyoruz; temel prensibimiz bu. İlişkimiz varsa bunu zenginleştirmeye çalışıyoruz, güçlendirmeye, büyötmeye çalışıyoruz. Bunu da milletimiz için yapıyoruz, ülkemiz için yapıyoruz; bundan hiç kimsenin şüphesi yoktur. Bir kere, düşüncel düşüncemizin paradigmasını bu temele oturtursak her şeye hüsnüzanla bakarız, iyi bakarız ama düşünce paradigmamızı ülkeyle ilgili, ülkenin yöneticilerinin kurduğu ilişkilerle ilgili negatif bir temele oturtursak her işin altında bir çapanoğlu ararız, öküüzün altından buzağı çıkartmaya çalışırız. Dolayısıyla yaklaşım önemlidir; Hazreti Ali'nin güzel bir ifadesi var, diyor ki: "Eğri cetvelden doğru çizgi çıkmaz." Önce cetvelimiz doğru olacak. Dolayısıyla bakışımız ve bakış açımız doğru olacak. Güvenlik, biraz önce Sayın Bakan Yardımcımız ifade etti, çok kısa söyledi aslında ama çok kısayla anlaşılıyor yani. "Güvenlik-özgürlük" dengesi dedi. Dengeden de öte

güvenlik olmazsa bugün burada özgürce ülkemizle ilgili bir tartışma yapamayız. Güvenliği olmayan ülkelerde ne olup bittiğini, neler yaşandığını şu anda hep beraber görüyoruz. Zaten devlet demek önce güvenlik demektir, güvenliği sağlar. Güvenliği sağlamıyorsa orada otorite yoktur, otorite boşluğu vardır. Dolayısıyla bizden güvenlik desteği isteyene güvenlik desteği veririz, güvenlik açığımız varsa o desteği de biz başkasından isteriz. Bunlar gayet olağan şeyler. Dolayısıyla bunu bir mottoya sokarak genelde bizim Genel Kurulda da sıkça duyuyoruz "güvenlikçi" yani tahfif edici, itibarsızlaştırıcı bir kelime... "Güvenlikçi" ne demektir arkadaşlar? Hani halkın arasında bir laf var, derler ki: "Bir yalanı kırk defa konuştuğunuzda doğru olur." Bizim Mecliste her gün "güvenlikçi"yi duyuyoruz bazen. Ne demek "güvenlikçi"? Yani "Güvenlikçi" derken güvenlik önlemleri, güvenlik kuvvetleri, güvenlikle

ilgili yapılan çalışma ve çabaları gereksiz mi görüyoruz? Biz ülkemizden gül isteyen gül gönderiyoruz, mal isteyen mal gönderiyoruz, güvenlik açığı olanlara, güvenlik politikalarıyla ilgili destek isteyenlere onu gönderiyoruz. Ülkemizin de neye ihtiyacı varsa onu karşılıyoruz. Bugün coğrafyamızda en önemli şey güvenlidir. Örneğin, bakın, hemen kuzeyimizde 2 tane ülke ne yapıyor? Savaşıyor. Şu anda Ukrayna'daki vatandaşların ne durumda olduğunu görüyoruz değil mi? Kaç milyon insan Avrupa'ya göç etmek zorunda kaldı, Suriye de hakeza aynı. Suriye'nin neresini tartışıyoruz Türkiye'de? Sonuçlarını. Peki, sebeplerini tartışan var mı? Yok. Amerika gelmiş, öbürü gelmiş, sınırlarımızın dibinde ayrı bir harita çizmek istiyor. Güvenlik, sonuçtaki meseleleri tartışıyoruz. Yani güvenlik her şeyin başıdır arkadaşlar; aşın da başıdır işin de başıdır ekmeğin de başıdır özgürlüğün de başıdır hürriyetin de başıdır istiklalinde başıdır. Dolayısıyla biz ülkemizin güvenliğini artırmakla ilgili gece gündüz çabaladığımız gibi bu konuda destek isteyenlere de veriz, dostlarımızın sayısını bu suretle artırırız, düşmanlarımız için de caydırıcı oluruz. Güvenlikle ilgili yerli ve millî sanayisini yüzde 10'lardan yüzde 80'e çıkartmış bir ülke olarak bunu biz sadece ve sadece silah yığmak, cephanelik oluşturmak için yapmıyoruz, ülkemizin güvenliğini ve milletimizin güvenliğini teminat altına almak için yapıyoruz. Güçlü ordu güçlü devlet demektir, güçlü devlet güçlü millet demektir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim Hasan Bey.

Gülüstan Hanım, tekrar söz talebiniz olmuş.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, şöyle, tabii, bu Komisyonun sanırım bir varlık gerekçesi var, uluslararası anlaşmaları birlikte konuşuyoruz ve burada iktidarın olduğu kadar tabii ki muhalefet milletvekillerinin anlaşmaların, içeriğini, kapsamını ve “background”unu sorgulama, soru sorma hakları da vardır. Her sorduğumuz soruyu kendi bakış açısından iyi niyetli görmeyen, kendi bakış açısını tek doğru olarak ifade eden ve bizim de kendi söylediklerimizi, ifade ettiklerimizi ülke yararına, yurttaş yararına olmayan görüşler olarak söyleyen sözü kabul etmiyorum, reddediyorum bir defa. Biz burada kurduğumuz her cümleyi bu ülkenin ve bu ülkede yaşayan halkların menfaati için kuruyoruz, bütün tartışmaları da bunun için yapıyoruz yoksa lafıgüzaf olsun diye burada söz söylemiyoruz, söz almıyoruz. Onun için bu tutumu kabul etmediğimizi ifade edelim.

İkinci bir şey... Yani şimdi aşağıda bütçe var, bütçe döneminde gelen bir Komisyon toplantısı olduğu için çok uzatmak istemiyoruz çünkü bütçe tartışmalarını kaçırmak istemiyoruz. Başkanın da bu hassasiyetini anlıyorum. Biz de aynı pozisyondayız fakat şunu söyleyelim: Dün, sunum yapan AKP'den Sayın Canikli, çok uzun uzun güvenlik maliyetlerini anlattı. E, uzun süredir zaten biz de bu güvenlik maliyetlerini anlatıyoruz. Güvenlik maliyetinin ülkeye çıkardığı faturayı, nasıl bütün ülkenin bütçesini yiyip yuttuğunu anlatıyoruz ve bunun için diyoruz ki “Güvenlik yerine barışçıl dış politika, barışçıl bir yaklaşım gösterin.” Şimdi, bunu söylemek, sizin açınızdan vatansever olmamak, vatanın menfaatine konuşmamak, şu, bu olabilir ama bizim açımızdan öyle değil; bizim açımızdan, bugün, savaşa karşı durmak, barışı savunmak, barış politikası yürütmek, barışçıl bir Türkiye, barışçıl bir Orta Doğu, barışçıl bir dünya politikasının temel alınmasını istemek, o “Yurtta sulh, cihanda sulh” ilkesinin hayata geçmesini istemek bizim açımızdan en büyük vatanseverlik göstergesi, bu ülkenin halklarına da bölge halklarına da yapılacak en büyük iyilik. Biz kendi varlığımızı bu anlamıyla burada böyle konumlandırıyoruz, her söylediğimiz sözü de bu ülkedeki her bir yurttaşın yaşam hakkı başta olmak üzere, üstün yararı için söylüyoruz, bunu iktidarlardan bağımsız, ideolojilerden bağımsız bir yerden ele alıyoruz; bunun özel olarak altını çizmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Asuman Hanım, buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Kıymetli Başkanım, çok Kıymetli Bakan Yardımcım, çok kıymetli hazırun; ben de toplantının hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Öncelikle, böylesi bir durumda bakış açısı çok önemli. Bakış açısı olarak, eğer olaylara hep bir şey aramak, altında bir şey aramak olarak bakarsak zaten istenen istediği şekilde yorumlanabilir. Hâlbuki yapılması gereken, uluslararası bir Komisyondayız ve her ülke farkı şekillerde gündem olabiliyor, farklı iş birlikleri olabiliyor, kaldı ki artık küreselleşen bir dünyadayız -hepimiz söylüyoruz- bu şekilde bakmak gerekiyor. Altında bir şey aramak, sürekli bu bakış açısıyla bakmak kesinlikle yanlış.

Kaldı ki Gülüstan Hanım'ın, Gülüstan Vekilimizin naif bir bakış açısı olduğunu söylemek istiyorum. Aslında “naif” doğru bir kelime midir bilmiyorum ama... Tabii “Yurtta barış, dünyada barış” çok önemli bir ilke ama savunma sanayisinde, başka alanlarda güçlüyseniz ya da güvenlik anlamında ülkenizin ihtiyaçlarını karşıladıysanız ve dünyada bunu kanıtlayan şeyler yürüttüyseniz bu gerçek olabilir. “Barış” dediğimiz şey... Yani böyle, bu kadar -şu anki dünyanın konumunu düşünürsek maalesef karanlık bir dönemde yaşıyoruz- tutup da hani “Barış için yapacağız.” demek... Türkiye Cumhuriyeti'nin, bütün bakanlıklarımızın yaptığı girişimleri naif bir şekilde yürütmesi mümkün değil. Tabii ki her alanda güçlü olacağız; savunmada da güçlü olacağız, savunma sanayisinde de güçlü olacağız ama aynı zamanda, tabii, bakış açımız her zaman, bütün ülkelerle barışçıl ilişkiler içinde olmak ama güçlü olmak, tabii ki güçlü olmak zorundayız.

Tabii, şu da çok önemli: Güvenlik harcamalarının büyük bir kısmı hemen hemen kırk yıldır nereye harcanıyor? Bunu HDP Milletvekili olarak Gülüstan Hanım'a sormak istiyorum. En çok harcandığı yer terör harcamaları, terörle mücadele için harcanıyor. Bakın, en önemli, en kıymetli şey nedir dünyada ya da bir ülke için? İnsandır, insan; insan kaynağıdır, nesillerdir, bebeklerdir, çocuklardır yani bırakın maddiyatı, bunlar için harcananları yani bunları düşünün. Niçin harcanıyor? O zaman teröre karşı hep beraber birlik olup önce terör örgütüne, PKK'ya lanet etmeli, onun bir terör örgütü olduğunu kabul etmeliyiz. İşte o zaman savunma sanayisine harcananlar için duyduğunuz kaygı samimi olabilir.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Hasan Bey, buyurun.

HASAN TURAN (İstanbul) – Evet, öncelikle şunu ifade edelim: Kimsenin düşüncesini irat etmesine, düşüncesini özgürce, sonuna kadar savunmasına bir itirazımız yok. Voltaire'in dediği gibi “Düşüncelerinize katılmıyorum ama sonuna kadar savunmanızın da yanındayım.” ama ben sizin gibi düşünmek zorunda değilim. Ben de kendi düşüncemi söylüyorum. Sizin düşünceniz ne kadar saygınsa benimki de en az o kadar saygın; sizin “güvenlikçi” dediğiniz şeye katılmadığımı çok güzel ifade ettim. Bugün yeryüzünde kaç tane savaş olduğunun farkında mısınız? Sınırlarımızın dibine gelip tırlarca dolusu silah dağıtanları görüyor musunuz? İnsani yardım malzemesi dağıtmıyorlar; füzeler dağıtıyorlar, zırhlı araçlar veriyorlar. 11 bin kilometre öteden gelip sınır dibimizde tırlarla silah dağıtanlara “Niçin bu silahlanmaya yatırım yapıyorsunuz ve neden Türkiye'nin sınırının dibine dağıtıyorsunuz?” diye bir soru sordunuz mu? Veya Dedeoğlu'nda, yan tarafımızda, Yunanistan'ın her tarafını cephaneliğe çeviren, Türkiye'yi hem güneyden hem batıdan kuşatanlara “Bu kadar silahı niye üretiyorsunuz, bu uçak gemilerinizi kendi okyanusunda gezdirmek yerine bizim okyanusumuzda, bizim denizlerimizde niye gezdiriyorsunuz?” diye bir sorunuz oldu mu? Onları şiirle mi savunalım, İsmet Özel'den, Sezai Karakoç'tan, Ahmet Arif'ten, Necip Fazıl'dan falan şiir mi okuyalım? Barış şiirleri okursak dünyaya

barış gelir mi acaba, böyle mi yapalım mesela? Ama bizim ecdadımız demiş ki: “İstiyorsan sulh-ü salâh, hazır ol cenge.” Tarih boyunca devletler, önce güvenliğini sağlamış bunu da devlet olduğu için ve milletine karşı vazifesi olduğu için. Devlet, memleketinde yaşayan herkesin önce güvenliğini sağlar. Dolayısıyla, bu konuda yapılan harcamalar yadırganmaz. Eğer bir insan bir ülkenin yurttaşıysa o devletin güçlü olmasını ister. “Güç” dediğimiz şey ilmiye, seyfiye, mülkiye parametreleriyle oluşur. Yani siz burada... Ben anlayamıyorum, anlamadığımı ifade ediyorum; bu suç mu? Ben sizin düşüncelerinize ne kadar saygı duyuyorsam siz de benimkine duyacaksınız. Bak, hiç kaba, yaralayıcı, tahkir edici bir ifadem var mı? Gayet açık söylüyorum, hemen söyleyince “Efendim, bu memlekette bizim düşüncemizi söylemek suç mu? Hemen vatan hainliği mi olur?” Ben “Vatan hainliği” dedim mi? Demedim. Dedim ki: “Bu düşünceler memleketimizin hayrına değil.”

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – “İyi niyetli düşünceler değildir.” dediniz. “Milletle yararlı değil.” dediniz.

HASAN TURAN (İstanbul) – Faydasına değil. Ne demem lazım?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gülüstan Hanım, söz istediniz; vereceğim zaman olursa.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ne dediğinizi söylemek için...

HASAN TURAN (İstanbul) – Eleştiri için ne diyebilirim mesela? Memleketin hayrına değil mesela.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hasan Bey, toparlayalım.

HASAN TURAN (İstanbul) – Savunma sanayisine harcadığımız bütçeleri biz sırf füze üretelim, uçak üretelim, İHA-SİHA üretelim diye keyfimizden mi yapıyoruz? Bugün ülkeye füzelerini çevirmiş, etrafımızı kuşatmış, ülkeyi silahlarıyla birlikte tehdit ve şantaj yaparak kendi siyasi istikametine sokmak isteyenlere karşı kendimizi kuş lastiğiyle mi savunacağız? Ne yapacağız yani, öneriniz nedir onu soruyoruz biz de.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum Hasan Bey.

Tulay Hanım...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli hazırun; hepinizi selamlıyorum.

Ya, bu konuları biz çok konuştuk Mecliste, hem Komisyonunda hem de Parlamento kürsülerinde. Güvenlikçi politika eleştirisi önemli bir eleştiri; bu, nasıl politika yürüttüğümüzle ilgili. Bu, şundan bağımsız değil: Küreselleşen dünyada özellikle emperyalistlerin yeni güç dizilimlerinden ortaya çıkacak olan savaşlar, Rusya-Ukrayna savaşı, NATO’nun politikaları, bütün bunlar bilinmeyen şeyler değil; Orta Doğu’da, Kuzey Afrika’daki gelişmeler, bütün bunlar bilinmeyen şeyler değil ve böyle bir kuş lastiği falan önermiyoruz onu da söyleyeyim, “Onu bile kullanmayalım.”ı öneriyoruz biz.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – PKK...

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Ona da geleceğim izniniz olursa.

Bizim buradaki temel eleştirimiz... Tabii ki her canlı kendi güvenliğini sağlamak ister, bu doğal refleksdir, güvenliksiz yaşanmaz. Bu bir birey için de öyledir, bir çiçek, bir böcek için de öyledir, bir ülke için de öyledir; bunları da bilmeyen, bu siyaseti bilmeyen bir yaklaşım içinde de değiliz. Hatta dünyanın nükleer tehdit altında olduğunu bilen de bir yerden konuşuyoruz. Buradan devam etmek istiyorum. Bizim temel eleştirimiz özellikle Suriye savaşı sırasında uygulanan politikaya temel bir eleştirimiz var. Suriye savaşı başlamadan önce Türkiye daha güvenliydi, Türkiye’nin burada, özellikle

AKP iktidarının izlediği siyaset sınırları kevgire çevirdi. Biz daha güvenliydik, ben o sınır bölgesinde yaşayan bir arkadaşımı, oraları da iyi biliyorum, daha güvenliydi oralar. Şimdi, IŞİD, El Nusra ve uzantısı örgütler elini kolunu sallayarak Türkiye topraklarında istediği yerde istediği katliamı gerçekleştirebiliyor. Taksim bunun bir örneğidir. Bizim eleştirdiğimiz noktalar bunlar, altını kalın kalın çizmek istiyorum. IŞİD, El Nusra ve uzantısı örgütlerin “Kuvayimilliyeye” diye nitelenen Suriye Millî Ordusu’nun Türkiye’den, Türkiye’deki iktidardan destek almasını eleştiriyoruz. Bu desteğin bize yarın nasıl bomba olarak, saldırı ve katliam olarak döneceğini biz yıllar önce söyledik ve ne söylediysek tek tek ortaya çıktı. Tarih bizi yanıltmadı, keşke yanılsaydı, keşke bu katliamlar yaşanmasaydı; bunu kastediyoruz.

Bir diğeri: Kürt sorunu barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözülsedydi, bizim 911 kilometrelik Suriye sınırımız da Irak sınırımız da İran sınırımız da çok daha güvenli olurdu. En nihayetinde, Dışişleri Bakanlığının yine temel olarak yürütmesi gereken çalışma faaliyeti, diplomasıdır. Nasıl nitelendirsek nitelendirelim Türkiye diplomaside mevcut olan yeteneğini de kaybetti bu iktidar zamanında, biz buradan eleştiriyoruz. O yüzden askere, tanka, topa ayrılan paraların arttığını söylüyoruz, eleştirdiğimiz nokta bu. Burada bir sahte güvenlikli politika var, bunu kabul edin. Yanlış uygulanan bir güvenlik politikası var, bunu kabul edin; biz bu siyaseti eleştiriyoruz.

Bir diğeri: Sınırdan taşınan insani yardım malzemelerinin üstü insani yardım malzemesi, altı insan öldürme malzemesiyle doluydu ama bununla ilgili... Bunun yine bu iktidarın eliyle gerçekleştirildiği Türkiye’de belgeleriyle açığa çıktı, biz bunu eleştirdik, biz bunu eleştiriyoruz. Ezcümle, barış dediğimiz olgu... Somut olarak söylüyorum, Türkiye’nin Kürt sorununu barışçıl demokratik yöntemle çözmesi birinci sırada. İkinci sırada, sınır komşularıyla özel bir barış ve diplomasi faaliyeti yürütmesi. Bizim savunduğumuz temel nokta, özellikle güncel siyaset açısından bu. Bu, bizi daha güvenli kılacaktır. Mayınları da daha fazla temizledik, temizlenmiş mayınlı arazilerin yerine yeniden duvar örmek zorunda da kalmamış olurduk. Şimdi yeniden duvarlar örüldü, bunların hepsi yüksek maliyet. Biz olaya sadece para gözüyle de bakmıyoruz, hiçbir insan ölmesin biz aç kalalım ya, hiçbir insan ölmesin yeter ki. Oradan da bakıyoruz. Aynı zamanda, Türkiye’de “Soğan pahalı.” denildiği için “Sen mermi fiyatını biliyor musun?” diye soran bir Cumhurbaşkanı var, biz bu siyaseti eleştiriyoruz. Biz mermi fiyatını...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Tulay Hanım, anlaşma konuşuyoruz. Artık toparlayalım.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Bitiriyorum, bitiriyorum Sayın Başkan.

Aynı hassasiyeti taşıyoruz bütçeyle ilgili fakat bu konuları hakikaten birbirimizi anlamak üzere konuşup değerlendirelim. Biz burada barış siyasetini savunurken barış siyasetinin ülkemize sağlayacağı katkılarının ve faydaların üzerinde duruyoruz.

Ayrıyeten şunu da söyleyerek bitireyim: Türkiye kendi iç meselelerini çözebilmiş bir ülke olsaydı, sınırın ötesindeki siyaseti diplomatik düzeyde, siyasal düzeyde de belirleme olanağına daha fazla sahip olurdu. Türkiye, Kürt sorununu barışçıl ve demokratik yöntemlerle çözüseydi -ben yine ülkenin yüksek menfaatleri bakımından bakıyorum olaya- özellikle bölgemizdeki yeni güç dizilişlerinde enerji politikaları dâhil olmak üzere, birçok politikada Türkiye açık ara birçok ülkenin önünde olurdu. Bunları da ben herkesin değerlendirmesi gerektiği kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Tulay Hanım, Gülüstan Hanım’a söz vermeden önce, şahsen hassas olduğum, hepimizin de hassas olduğu bir nokta konusunda bir hatırlatma yapmak istiyorum. Bazı terör örgütlerinin isimlerine saydınız, bunlar terör örgütüdür ama o bölgede saydığınız terör örgütlerinin yanında dünya tarafından

kabul edilmiş, bilinen başka terör örgütleri de var, mesela El Kaide, o da bölgede katil ve katliam yapıyor. Ama ülkemizin de en çok mücadele ettiği ve birçok vatandaşımızın hayatını kaybettiği bir terör örgütünün adını anmayı unuttunuz herhâlde diye düşünüyorum çünkü orada PKK diye de bir terör örgütü var, binlerce insanın canına mal olmuş terör örgütü. Saydığınız terör örgütlerinin isimleri arasında onu da saymanızı beklerdim açıkçası.

Gülüstan Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bu Türkiye'nin tarihsel sorunu, bu kısır tartışmalar, kendi söylediğini ısrarla karşıdakinin ağzından çıkarmaya çalışma tutumları falan gerçekten artık ne diyorlar? “Kabak tadı verdi.” mi diyorlardı, öyle bir söz vardı. Buraları aşmamız gerekiyor. Eğer bir politik tartışma yapacaksak bunu politik zeminde yaparız, kimin ağzından ne çıktığı yada çıkmaması üzerinden bir değerlendirme yapmayız ya da siyaseti samimiyet testi üzerinden de yapmayız. Böyle bir turnusol kâğıdı, kantarın topuzu falan mı var? Kim samimi, kim değil? Böyle bir şey olabilir mi? Biz söyledığımız her şeyde gayet samimiyiz yani, samimiyiz ki buradayız, samimiyiz ki oy alıyoruz, samimiyiz ki partiyiz, samimiyiz ki seçiliyoruz yani bizim samimiyetimizi halk ölçer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Aynı şekilde bizim samimiyetimiz de öyle.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – O zaman kimse burada bize “Şu konuda şunu söylemediğin için samimi değilsin.” diyemez Sayın Başkan, bunu kabul etmiyoruz. Bizim samimiyetimiz tescillidir, başkasınınkini ben bilemem, ona da karışmam.

İkinci bir şey, şimdi, biz “Güvenlikçi politika” derken ya, çok açık; en ucuz, en maliyetsiz şey barış değil mi? Sizin güçlü olmanız, sizin güçlü bir devlet olmanız, ordunuzun olması, tankınızın, topunuzun olması illa o tankı, o topu, o orduyu kullanacağınız anlamına gelmez ki, böyle bir şey var mı? Siz eğer gerçekten Türkiye’de örneğin, Suriye’deki dış politikanızı barışçıl esaslar üzerine kursaydınız, 2011 yılında başlayan savaşa körükle gitmeseydiniz, şimdi, bugün Esad’la da görüşülme noktasına gelmeden çok çok çok önce biz bu maliyetleri ülke olarak ödemeyecektik. E, şimdi biz bunu 2013’te de söyledik, 2014’te de söyledik, 2015’te de söyledik. Siz o zaman da bizi işte “Katil Esad’ın yanında duruyorlar, yok şunun yanında duruyor.” diye yaftalıyordunuz. E, şimdi ne oldu? “Ülkenin dış politikası gereği, ihtiyaçları gereği, çıkarları gereği görüşürüz.” diyorsunuz değil mi? E, biz bunu baştan beri savunduk, dedik ki: “Diplomatik olun, dış ilişkilerinizi, diplomasinizi Dışişleri Bakanlığı yürütsün, Millî Savunma Bakanlığı değil, İçişleri Bakanlığı değil.” Bir ülkenin dış politikasını hariciyesi belirler ama bugün Türkiye’nin dışişleri politikasını ne yazık ki güvenlikçi eksen belirliyor. Biz buna itiraz ediyoruz, buna karşı çıkıyoruz ve buna karşı çıkmakta da çok haklıyız. Çok açık ve net, bu ülkenin insanları yaşamlarını yitiriyorlar. Bölge kan gölüne dönmüş ve hangi ülkenin nasıl bir tehdide açık olduğu zaten gün gibi ortada. Şimdi bunu eleştirmemizi niye yadırgıyorsunuz? Ben de bunu anlamıyorum.

İkinci bir şey, bizim neyi söyleyip neyi söyleyemeyeceğimizi, hangi sınırdan söyleyeceğimizi; neyin doğru, neyin doğru olmadığını belirlemeye çalışan yaklaşımı kabul etmiyoruz Sayın Başkan. Bizim burada, bu koltukta, bu sandalyede oturmamızın bir gerekçesi var; biz buraya gelip iktidarın bütün yasalarını, bütün söylediklerini onaylamak üzerine oturmuyoruz. Adımız muhalefet, o zaman muhalefet yapmak durumundayız. Kim için? Ülkedeki yaşayan yurttaşların lehine, ülkedeki halklar lehine, ülke lehine muhalefet yapmak durumundayız. Bizden istediğiniz yanıtları almadığınız zaman, biz sizin istediğiniz eksende konuşmadığımız zaman bizi yaftalamaktan vazgeçin, vazgeçin. Çok açık ve net söylüyoruz, bir kez daha altını ısrarla ve ısrarla çiziyoruz: Barış, en ucuz ülke savunma

yöntemidir. Ordunuz olabilir, tankınız olabilir, füzenez olabilir, buraya da yatırım yapabilirsiniz, buna da kimse bir şey demez; herkes bunu yapıyor, yapa da bilir ama bunu “İlla kullanacağım, illa da bölgeyi kan gölüne çevireceğim.” dersiniz biz orada buna karşı dururuz.

Bakın, ülke bugün - Sayın Vekil, Tülay Hanım söyledi, değil mi?- her taraftan risk altında, kimin nereden girdiği belli değil. Doğudan Afganlar geliyor, oradan bilmem kimler geliyor, buradan başkaları geliyor. E, yanı başımıza Amerika, Yunanistan’a üs kuruyor. Niye kuruyor ağabey? Niye kuruyor? E, senin dış politikan öyle giderse kurar tabii. Daha konuşulacak çok şey var, aşağıda bütçe var diye uzatmak istemiyorum.

Son olarak şunu söyleyeyim. Devletin güvenliği, bu halkın, yurttaşın güvenliğinin üzerinde değildir. Bu devleti devlet yapan halktır, yurttıştır. Öncelik insanı yaşatmak, öncelik insan eksenli bir dış politika, insancıl dış politika olmak durumunda; insancıl dış politikamızı da hariciye yürütür. İnsancıl dış politikamızı Milli Savunmanın eline bırakırsak o başka bir dilden konuşur. Biz onun yanlış olduğunu söylüyoruz Sayın Başkan. Buna itiraz ediyoruz, buna itiraz etmeye devam edeceğiz. Bu anlamıyla başından beri de aynı şeyleri savunuyoruz. Bizim açımızdan bir tutarsızlık söz konusu değil ama dün söylediklerine bugün başka bir perspektiften yaklaşanlar, hem Mısır için hem Libya için hem Suriye açısından söyleyenler bence kendilerini bir gözden geçirsinler.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Gülüstan Hanım “İsrarla söylemeye devam edeceğiz.” dediniz, ben de size bir şey söyleyeceğim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Barışı savunmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Efendim?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Barışı savunmaya devam edeceğiz.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Tamam.

Ben de size şunu söyleyeceğim.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – İki yüztlü siyaset.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar, müsaadenizle.

İsrarla her gün gerekirse, her dakika tüm dünyanın terör örgütü olarak kabul ettiği PKK’nın da bir terör örgütü olduğunu, katiller ordusu olduğunu, cani olduğunu; bebekleri, çocukları, yaşlıları, masum insanları havaya uçurarak, parçalara bölerek, ateş ederek katlettiğini söylemeye devam edeceğiz. Bunu da kabul etmeyenlerin, tüm dünyanın kabul ettiği terör örgütünün terör örgütü olmadığını söyleyenlerin veya terör örgütü olduğunu söyleyemeyenlerin de hatalı, yanlış olduklarını ve doğru, tutarlı bir tavır içerisinde olmadıklarını da söylemeye devam edeceğiz; bu da bizim hakkımız. En azından ben kendi adıma söylüyorum, benim hakkım, ben de bunu söylemeye devam edeceğim. Dolayısıyla barış derken, huzur derken, bir arada yaşamak derken katillerin de uzağında durmak gerektiğini, onlara da katil demek gerektiğini hatırlatmak istiyorum.

Derya Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, bir saniye...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ben sizi hiç kesmedim, ben sizi kesmedim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bir dakika söz hakkı istiyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ben sizi hiç kesmedim, lütfen, şu an Derya Hanım’a söz verdim.

Derya Hanım, buyurun.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Evet, devleti yapan yurttaştır, doğru ama söylediklerinizle çelişiyorsunuz. Burada 85 milyon vatandaşımız var ve burada da 85 milyon bu vatandaşımızın güvenliğinden sorumluyuz. Onların en iyi şekilde yaşaması... Biz hiçbir yerde Türk'ü, Kürt'ü, Alevi'si, Sünni'si hiçbir ayırım yapmadan yaşamamızı sürdürüyoruz. Gaziantep Vekiliyim, Gaziantep'te de bunlar, hepsi var ama birlik, beraberlik içerisinde hiçbir ayırım yapılmadan sürdürülüyor. Ayrıca bizim Kürt olan vekillerimiz var Gaziantep'te ve hiçbir ayrıma gidilmiyor. Tüm vatandaşlarımız ülke içerisinde eşit şekilde yaşamlarını sürdürsünler, tüm imkânlardan eşit şekilde faydalansınlar. Eğitim imkânı olsun, kamu kurum, kuruluşları olsun yaşamsal ihtiyaçları olsun, hiçbir ayırım yapılmadan her zaman bu süreç sürdürülüyor. Ve güvenlik konusu en önemli konularımızdan bir tanesi.

Bakın, ben sınır şehrinde yaşıyorum. On beş yirmi gün önce bir roket geldi ve okullar hedef alınmıştı. 2 vatandaşımız, bir öğretmenimiz vefat etti. Pırl pırl bir öğretmenimiz, iki aylık göreve başlamış bir öğretmenimiz ve o kadar mutlulukla öğretmenlik görevine başlamıştı ki; vefat etti. Bir çocuğumuz -dünyadan, hiçbir şeyden haberi olmayan bir çocuk- koridorda oyun oynarken ve annesi beş gün önce doğum yapmış bir anne çocuğunu kaybetti. Ve bu çocuğun da o öğretmenin de kendi işini yapmaktan başka... Çocuğun dünyadan haberi yok, öğretmen kendi işini en güzel şekilde yapıyorum mutluluğuyla işine gitmiş bir öğretmen ve Nizip'ten gidiyor, daha uzun bir mesafeden gidip geliyor ve biz bu vatandaşlarımızı kaybettik. Sınırdaki güvenliğimiz, bu ülkenin güvenliği. O sınırimız rahat olmalı ki biz güvenlik içinde yaşayalım. O ülke de aynı şekilde kendi güvenliği için bu yardımı istiyor. Askerlerimiz, polislerimiz, Jandarmamız hepsi görev başında, hepsi bir vatandaşımızın kılına zarar gelmesin diye emek veriyor. Hiçbir zaman kötü bir art niyetle bu ülkenin insanları aleyhine bir şeyimiz olmadı ama öbür taraftan Diyarbakır Annelerimiz kendi evlatları dağa gittiği için orada günlerdir bekliyorlar Onlar da bizim evladımız, onlar niye orada bekliyor, niye bekletiliyor; bunların çok iyi algılanması lazım. Bu ülkenin hepsi PKK kim, PYD kim, terör örgütü kim, sınırda kim var, herkes herkesi çok iyi biliyor. Konuşmaların arkasından gerçeklerle, gerçeklerin arkasındaki konuşmaların işlerine göre yönetilmesi gerçekten herkes herkesi çok iyi biliyor bunların yapılmasına gerek yok.

Her vatandaşımız bizim için çok kıymetli, ben daha fazla uzatmak istemiyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Asuman Hanım, buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım, samimiyetle ilgili atıfta bulunduğu için söz almak istedim. Bizim siyaset anlayışımızda... Politika demiyorum, politika çok yüzlülük demek, doğru, belki siz de öyle bir çok yüzlülük şeklinde bir politika izliyor olabilirsiniz ya da siyaset anlayışınız o olabilir ama bizim siyasetimiz samimiyet siyaseti. Yani benim en azından partimde örnek aldığım Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere bizimki samimiyettir. Samimiyetin olmadığı bir yerde biz bu ülkede öyle laf olsun, biz siyasi konuşuyoruz, siyaset, bu bize uymaz ama size uyduğunu çok net görebiliyoruz çünkü Derya Vekilimizin söylediği gibi asıl nokta şu: Evet, PKK'yı kabul etmiyorsunuz terör örgütü olarak ama HDP il binalarından o çocukları PKK'ya kavuşturmaya, dağa çıkarmaya vesile oluyorsunuz, bunlar da kanıtlanmış şeyler.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Öyle mi? Nereden kanıtlanmış? Nereden kanıtlanmış?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Tabii, tabii, hepimiz biliyoruz. Üstelik...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Başkan, bu ülkedeki resmî bir kanuna göre kurulmuş bir partinin il binasından dağa insan gönderildiği söyleniyor ya.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Masaya niye vuruyorsunuz Gülüstan Hanım?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Ne oluyor? Niye sakin...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Asuman Hanım, bir saniye...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Ama siyaset konuşuyoruz, niye bu kadar şey yapıyorsa?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Asuman Hanım... Asuman Hanım...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, böyle bir şey olabilir mi? Biz hangi il örgütümüzden, hangi ilçe örgütümüzden dağa insan göndermişiz ya? Reddediyorum böyle bir tutumu, böyle bir dili.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gülüstan Hanım, masaya vurmaya, bağırmaya gerek yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, bu üsluba müdahale eder misiniz?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bir saniye... Bir saniye, siz...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ben şimdi söylesem AKP ilçe başkanlığı Karkamış ilçesinden şuraya buraya El Nusracılar gönderiyor, ne dersiniz Sayın Başkan, ne dersiniz?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gülüstan Hanım, siz zaten Genel Kurulda da burada da bütün fikirlerinizi açık açık dile getiriyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Başkan, başka bir itham var, bu kabul edilemez; tutanaklardan çıkarılmasını talep ediyorum.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Niye bu kadar rahatsız oldunuz?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gülüstan Hanım, yok öyle bir şey, tutanaktan falan çıkarmak; öyle şey olur mu canım!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Böyle bir şey var mı ya!

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Niye rahatsız oluyorsun?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hiç rahatsız olmaya, bir şeye gerek yok.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Rahatsızlığınızı, derdinizi anlatmanız lazım!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Aynen iade ediyorum, aynen iade ediyorum.

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Asuman Hanım, toparlayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – O zaman söyleyin; El Nusra'yı, IŞİD'cileri hangi ilçe örgütünüzden gönderiyorsunuz?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Hiç kimse bir şey göndermiyor, iftira atmayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İdlib'e, Cerablus'a, Bab'a hangi bombacıları gönderiyorsunuz? Ben de onu söylerim size, ben de onu söylerim.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Elinde belge var mı? İspat et.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gülüstan Hanım, ben size söz vermedim.

Asuman Hanım, siz buyurun.

TULAY HATİMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – HDP ilçe binalarından, il binalarından...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – “Barış” “barış” deyip...

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bağırarak.... Arkadaşlar, lütfen...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Çocuklar nerede? Aileler yıllardır uğraşıyor.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Derya Hanım, tamam.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Gaziantep’in hangi ilçe binasından Karkamış’a gönderiyorsunuz?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Kendinizi bir gözden geçirin; neyin barışı, neyin barışını savunuyorsunuz? Evet, panel siyaseti yapmıyorsunuz ama bizim siyasetimiz panel siyaseti.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – “PKK bir terör örgütüdür.” deyin, bu iş bitsin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hangi ilçe binasından bombacıları El Bab’a gönderiyorsunuz?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – “PKK bir terör örgütüdür.” deyin, bu iş sonlansın; bunu söyleyecek cesaretiniz varsa terör örgütü olduğunu kabul edin.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Derya Hanım...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Söyleyin, söyleyin; gönderiyor musunuz?

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Kimse bir şey göndermiyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – E, o zaman biz de göndermiyoruz. Konuşamazsınız böyle.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – “PKK terör örgütüdür.” deyin, bunu kabul edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sizi men ediyoruz böyle konuşmaktan.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kimse kimseyi hiçbir şekilde men edemez.

Evet, Derya Hanım, teşekkür ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Böyle bir konuşma üslubu olabilir mi ya!

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Diyemiyorsunuz.

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürtlütler)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Derya Hanım, rica ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – İŞİD’cileri, şunları bunları il, ilçe örgütünüzden gönderiyorsunuz.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Nereden gidiyor, ne gidiyor? Siz iftira atıyorsunuz. İspat et, elinde bir şey varsa ispat et.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Derya Hanım, ama rica ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sen de ispat et, tamam, siz de ispat edin; öyle laf atmakla olmaz.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – 85 milyon ispat etmiş PKK’nın terör örgütü olduğunu, 85 milyon biliyor.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Değerli arkadaşlar, burada sözü ben mi veriyorum, herkes mi konuşuyor...

NİYAZİ GÜNEŞ (Karabük) – Az önce barıştan bahsediyordunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Kimse bizi dağa insan göndermekle itham edemez; ediyorsanız ispat edeceksiniz, ispat.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Çocuklar nerede? Aileler yıllardır uğraşıyor.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Derya Hanım, lütfen... Niyazi Bey...

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Anneler niye HDP il binasına gidiyor?

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Arkadaşlar... Arkadaşlar, artık herkes lütfen bir sakın olsun. Ben kimseye şu anda söz vermiş değilim. Öyle masalara vurarak, bağırarak çağırarak kimse burada bir şey yapamaz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, söylenen sıradan bir şey değil.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gülüstan Hanım, ben size de söz vermedim ki şu anda. Kimseye söz vermiş değilim. Ben şimdi Ahmet Beye söz vereceğim, onun söz talebi var, oradan devam ediyoruz.

Ahmet Bey, buyurun.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, bu komisyonlarda, Genel Kurulda bu tip çalışmaları -benim ikinci dönemim- ben iki dönem yaşadım; Meclis kurulduğundan beri de bu çalışmalar hem Genel Kurulda hem komisyonlarda yaşanıyor. Muhalef partilerin bu komisyon ve Genel Kuruldaki çalışmalarda anlaştıklarını -efendime söyleyeyim- meselelerini birbirlerine anlattıklarını hiçbir zaman duymadım hatta kuliste otururken çok iyi anlaşılan muhalefet-iktidar milletvekilleri bile kürsüye çıktıklarında kesinlikle anlaşılamamaları... Hele bu arkadaşlarla biz hiç anlaşılamayız zaten. Her şey çok açık burada yani konuştuğum her kelimeyi bile zait hissediyorum çünkü vakte yazık yani vakite yazık. Herkesin pozisyonu belli, tanımlanmış; kimisi kararlarla tespit edilmiş, kimi tarihi gerçekler, sosyolojik olarak hepsi ortada; kimin nerede durduğu ortada, kimin kimlere yataklık yaptıkları ortada. Onun için bunları burada aslında konuşmak da çok doğru değil. Burada arkadaşlarımız, herkes konuştu, sözü fazla uzatmak istemiyorum yani mevzuya devam edelim biz maddemiz neredeyse; 4'üncü maddede yedik herhâlde.

Bir de bu işlere bir usul getirilsin ya, böyle kimseye burada alan açmak durumunda değiliz yani.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Hasan Bey ve Gülüstan Hanım'ın talepleri var söz için ama bu madde üzerinde ben yeterince konuştuğumuzu düşünüyorum ve kifayetimüzekere ediyorum, arkadaşlar da zaten bekliyor. Söylenecek her şey zaten dile getirildi. Dolayısıyla burada artık şeyi kapatıp...

Sedat Bey, bir soru yoktu zannedersem size ama var mıydı?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Hayır Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ben kaybettim şeyi, soru olup olmadığını. Ona cevap vermiştiniz siz değil mi?

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Evet.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Tamam, o zaman bu anlamda...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sayın Başkan, tutanaklara geçirmek istediğim bir şey var, lütfen...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gülüstan Hanım, daha 6 maddemiz var.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Farkındayım, haklısınız.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Daha 6 maddemiz var, orada söylersiniz söz alıp. Bu maddeyle ilgili artık kapatıyorum lütfen.

İçişleri Bakanlığı temsilcimizin ekleyeceği bir şey var mı?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI DIŞ İLİŞKİLER DAİRE BAŞKANI ALBAY FATİH CEMAL KİPER – Sağ olun Sayın Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MOLDOVA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA KOLLUK PERSONELİNİN GÜVENLİK ALANINDA EĞİTİM VE
ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ**

ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 30 Aralık 2019 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/2984) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Hasan Turan, İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç’ün özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17.00’ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Gündemin 5’inci maddesine geçiyoruz.

5.- *Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4244) **

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/4244) esas numaralı Kanun Teklifi 24 Şubat 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 4 Mart 2022 tarihinde ise Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sedat Bey, şimdi yine ilk sözü size vermek istiyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Arnavutluk, Balkanlarda güvenlik, istikrar ve refahına büyük önem attığımız, ortak tarihî, kültürel ve beşerî ilişkilere sahip olduğumuz önemli bir ortağımız. İlişkilerimiz stratejik ortaklık düzeyinde, her alanda geliyor, ticaretimiz de artıyor. Bu yıl toplam ticaret hacminin 1 milyar dolara erişmesini bekliyoruz.

Yugoslavya'nın dağılmasının ardından Balkanlarda ortaya çıkan jeopolitik ortamda Arnavutluk, Batı'yla entegrasyonunu ve angajmanını güçlendirmeye gayret ediyor. Bu çerçevede 2009 yılında NATO üyesi oldu, AB üyelik başvurusu yaptı ve 2014 yılında adaylık statüsü kazandı.

Kısaca, bugün sizlere arz ettiğimiz anlaşmayla ilgili içerik özeti vermek gerekirse, bu anlaşmayla tarafların muadil sürücü belgesi kategorileri anlaşma ekinde yer alan teknik eş değerlilik tablolarına dayanarak karşılıklı olarak tanınacaktır. Yani burada getirilen şey, iki ülkenin birbirinde yaşayan vatandaşlarına ilave bir prosedüre, sınava girmeye vesaireye gerek duyulmadan birbirinin ülkesinde verilen ehliyetlerin, sürücü belgelerinin denkliğinin kabul edilmesi anlamına geliyor.

Arz ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

İçişleri Bakanlığı temsilcimiz, buyurun.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ALPASLAN YILMAZ – Sayın Bakanımın arz ettiği konulara ekleyecek herhangi bir hususumuz bulunmamaktadır.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, şimdi söz taleplerini yerine getireceğim.

Yalnız sizden özellikle bir ricam var. Bakın, gerçekten çok uzun konuşmalar yapıyoruz. Bugüne kadar süre kısıtı koymak gibi bir önerim hiç olmadı ama artık lütfen birbirimizin de zamanını düşünerek kısa ve öz konuşmanızı hepimizden rica ediyorum.

Söz almak isteyen veya soru sormak isteyen Komisyon üyemiz var mı?

Gülüstan Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bu anlaşmaya ilişkin bir şerhimiz yok, zaten buna dair bir şey söylemeyeceğim, az önceki tartışmaya binaen söz aldım.

* (2/4244) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Şimdi, şöyle Sayın Başkan: Demin, Sayın Vekilin sarf ettiği bütün sözleri ispatla mükelleftir ve ispat etmeyen de müfteridir. Bu anlamıyla, şunu söyleyelim: Bize bu ithamları yapanların her birine aynı ithamları iade ediyoruz. Biz bu ülkede Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre kurulmuş, bu yasalara göre seçime girmiş, Parlamentoda 3'üncü büyük grubu olan bir siyasi partiyiz. Böyle, yenemediğiniz, yenilemediğiniz her siyasi partiye yaftalar yapııştırarak siyaset sahnesinden çizme anlayışını kabul etmiyoruz. Varsa bir şey, gidersiniz, hukuk önünde bunun gereğini yaparsınız, ispatlarsınız; onun bir kez daha altını çizelim.

İkincisi: Söylediğimiz her sözü, her kavramı çarpıtarak oradan bir şey çıkarmaya çalışma çabasını da gerçekten hayretlerle izliyoruz, onu ifade edelim. Biz “barış” derken gerçekten barış diyoruz ama anlaşıldığı kadarıyla barış hepimize aynı şeyi çağrıştırmıyor, barışa yüklediğimiz anlamlar da aynı değil; bunları söylemiş olayım.

Teşekkür ederim.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, söz istiyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hasan Bey, aynı kısalıkta olursa müteşekkik kalacağım.

HASAN TURAN (İstanbul) – Başkanım, şimdi, arkadaşlar “Uzatmayalım.” diyor ama bir kural vardır: Her soru yeni bir cevabı, her cevap yeni bir soruyu doğurur. Uzatılmasını istemiyorsak uzatmayacağız, uzatmanın parantezini açmayacağız.

Şimdi, arkadaşlar, bakın, hani, bizim orada bazen derler ki: “Değirmeni sel almış, sen takılacak arıyorsun.” Neyi tartışıyorsunuz? Daha “Apo’nun heykelini dikeceğiz. Sırtımızı PKK’ye, YPG’ye dayadık. PKK sizi tükürüğüyle boğar.” ve bunun gibi birçok cümleyi söyleyen yöneticileriniz ortadayken PKK’yla ilişkinizi burada birisi söyleyince bunu alınganlık konusu yapıyorsunuz. Madem alınganlık konusu yapıyorsunuz, ilişkiniz yok; itiraf edersiniz, kimse sizi zorlamıyor ama en azından çıkar “Ya, Allah belasını versin terör örgütünün.” falan dersiniz. Zorlamıyorum, bak, ben böyle bir şey beklemiyorum ha, arkadaşlara katılmıyorum bu konuda bak, çünkü gördüğüm fotoğrafı okuyabilecek kabiliyetim zaten var.

Bak, geçen önerge verdiler arkadaşlar, önerge verdiler Mecliste; işte, Taksim saldırısını konuşuyormuş gibi yapıyor; tamam? “Muş” gibi yapıyor, oradaki bilumum terör örgütlerini savunuyor... Ee, ne derler? İsmi sayıyor arkadaşlar ama oradaki, bugün burada “Kuzey Suriye” dediğiniz yerde ayrı bir bölge oluşturmaya çalışan arkadaşlarının ismini unutmuşlar, bugün siz de aynıısını yapıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, PKK ile PYD’yi insan hakları örgütü, gazetecilik örgütü falan olarak mı kabul ediyorsunuz? Diğer terör örgütlerinin yanına bunları niye koymuyorsunuz mesela? Ben zorlamak için söylemiyorum yani bunu birisi merak edip sormaz mı size? Bu ülkenin milyarlarca dolarına mal olmuş, nice evlatlarının kaybolmasına neden olmuş, kırk yıldır başının belası olmuş, küresel güçlerden... “Emperyalist” diyoruz ya, bakın, hepimiz emperyalizme karşıyız değil mi? “Emperyalizm” diye tarif edilen ülkeler var ya, onların gelip sınırlarımızın dibinde bütün dünyaya göstere göstere silahla donattığı bu örgütleri hangi örgüt olarak kabul ediyorsunuz? Devlet olduklarından dolayı mı alıyorlar bu desteği?

Şimdi, bu kadar her şey ayan beyan ortada iken buradan bir alınganlık çıkararak tansiyonu yükseltiyorsunuz, sonra bu barış, “barış da barış”, bakın, barış üzerine en çok şiirler söyleyenler barış ödülünü bomba üreten adam adına veriyorlar dünyada; biliyorsunuz değil mi? Barış ödülü veriyorlar ya... Üstat Cemil Meriç’in güzel bir sözü vardı, diyor ki: “En çok ülkesiyle ilgili şikâyetle bulunanlar yani ülkesini yaşanmaz bulanlar, esasında ülkesini yaşanmaz kılanlardır.” Şimdi, bu “barış” sözcüğünü kim en fazla kullanıyorsa -inanın- savaşın aparatı hâline dönüştürüyor.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hasan Bey, toparlayalım lütfen.

HASAN TURAN (İstanbul) – Son cümlem Başkanım.

Bir gün bir gazetemizde bir karikatür görmüştüm: Elinde Kalaşnikof olan bir terörist; oradaki baloncukta şöyle yazıyordu: “Barış istiyoruz.” Barış istiyorsak biz de istiyoruz zaten barışı. “Silahları elimize aldık, önümüze... Bugün de acaba kimi öldürülsek?” falan diye bir idealimiz, bir hedefimiz yok ama barış şöyle sağlanır: İlk önce gücünüzü oluşturun, etrafından gelen tehlikeleri bertaraf edersiniz; milletin, ülkenin huzurunu sağlarsınız ve barış olur. Yani şimdi ne yapmamız lazım? Teslim mi olmamız lazım? Sizin o Pax Romana var ya, barışınız ona benziyor; teslim ol, barış olsun. Yani karşımızdaki arkadaşların dayattıklarını, silahla dayattıklarını hem de yeni Sykes-Picot oluşturmaya çalışanların ellerine tutuşturdukları silahla dayattıklarını kabul edersek barış olacak değil mi? Suriye’den müştekinisiniz, Suriye’deki defakto bölge durum. En çok karışıklık kimin işine yarıyor? Zaten onun için karıştırdılar orayı Batılılar, kaç parçaya bölelim diye, Yemen aynı, Suriye aynı. Yeni bölgeler çıkıyorlar, terör koridorları oluşturuyorlar. Bunu görmüyor musunuz? En çok siz itiraz edin buna.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Hasan Bey, rica ediyorum.

HASAN TURAN (İstanbul) - Bizim de düşüncelerimiz bu, biz de söylüyoruz, bizimki de çok saygın.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Teşekkür ediyorum.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Sayın Bakanım, çok kısa söylemek zorundayım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Ama sizden önce de Gülüstan Hanım söz istedi.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben uzatmak niyetinde değildim, onun için de çok kısa tuttum ama mevzu illa uzasın diye uğraşıyor, uzatalım o zaman hiç problem değil.

Şimdi, ben bir soru soracağım Sayın Hasan Bey’e.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Bir dakika, konuşmaların ne kadar uzun, kısa süreceğinin kararını ben veriyorum, sizler vermiyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Yok yok, ben sataşma gerekçesiyle bunu söylüyorum Sayın Başkan, o takdir tabii ki sizin.

Ben şunu söyleyeyim: Şimdi siz 2013 yılında, 2015 yılında çözüm ve müzakere sürecini yaptığınızda mesela teslim mi olmuştunuz? Ya da işte sizin Genel Başkanınız, “Kürt sorunu vardır ve benim sorunumdur, var.” dediğinde hangi realiteyi ifade ediyordu? Ya da “Biz kan kusacağız ama kızılçık şerbeti içtik diyeceğiz.” dediğinde, “Kürt sorunu benim sorunumdur, ne pahasına olursa olsun çözeceğim.” dediğinde acaba birini mi destekliyordu? Birine mi teslim olmuştu? Ya da o zamanlarki sizin heyetinizde yer alan Meclis Başkanı -adını unutuyorum, Manisa Milletvekili- “Öcalan çok makul şeyler söylüyor, Türkiye açısından gayet makul şeyler söylüyor.” dediğinde ne ifade ediyordu Sayın Başkan?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Gülüstan Hanım, çok özür dileyerek balla sözünüzü keseyim. Çok net bir ifadeyle cevap vereyim mi?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tabii, buyurun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Ben o dönem Bakanlar Kurulu üyesiydim. Ben o zaman da “PKK terör örgütü.” diyordum, bugün de diyorum, bütün arkadaşlarımız da Sayın Cumhurbaşkanımız da öyle diyordu.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Tamam Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Yeterince net mi? Yeterince net herhâlde.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Şimdi, ben kamuoyuna yansıyan, kamuoyunun önünde deklare ettiğiniz şeylerden bahsediyorum. Ben Bakanlar Kurulu’nda, gizli kuliste ne konuştuğunuzu bilemem.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Bu, basına deklere ettiğimiz, açıkta söylediğimiz; biz Bakanlar Kurulunda ne konuştuysak dışarıda da onu konuştuk. Bu ithamınızı lütfen geri çekin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hayır, ben onu bilemem, ben onu bilemem.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bunu lütfen geri çekin. Ben gizli konuşmadan bahsetmiyorum, gizli konuşmalar tabii ki devlet kayıtlarında duracaktır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tabii, ben onu bilemem, onu demek istiyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Biz basın da önünde her zaman PKK’nın terör örgütü olduğunu söyledik, başka bir şey de söylemedik.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Sayın Başkan, ben başka bir şey ifade ediyorum. Şimdi, soru çok açık ve net; siz 2013, 2015 sürecini, çözüm ve barış sürecini nerede yürüttünüz? Kiminle yürüttünüz? Oslo görüşmelerini kiminle yaptınız? İmralı’ya kim gitti? Her birini konuşabiliriz. Bu tartışmayla bir yere varılmaz. Eğer bu tartışmayı açmak istiyorsanız günler, haftalar, aylar, yıllar sürer tartışabiliriz. Biz o sürecin arkasındayız bu arada. AKP’nin o dönem çok doğru, çok iyi bir iş yaptığını söylüyoruz, bu sürecin devam etmesi gerektiğini söylüyoruz, bu konuda hiçbir tereddüdümüz yok. Biz aynı aklın hâkim olması gerektiğini söylüyoruz. Doğru aklın o olduğunu söylüyoruz Sayın Başkan. Şimdi, geçmişten rücu etmenin, başka bir politik eksene teslim olmanın Türkiye’ye kaybettirdiğini söylüyoruz. Bunu da söylemeye hakkımız var.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) - Türkiye her zaman kazanır, siz kaybedersiniz.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Teşekkür ediyorum.

Asuman Hanım’dan sonra Hasan Bey’in bir söz talebi var, ondan sonra da bu başlıkla ilgili olarak yani bu anlaşmayla ilgili olarak kapatıyorum.

Asuman Hanım, buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Yani söylemek zorunda kaldım, Gülistan Hanım özellikle “kanıtlamak” falan söyledi ya, “Kanıtlamanız gerekiyor.” diye, o söylediğiyle ilgili zaten her şey ortada. Bakın, Zap Suyu’nda kaybolan çocuk PKK’nın elinde çıktı. Bir sürü bununla ilgili şey var. Ayrıca sizin politika yaptığınızı açık seçik söylemişsiniz; samimiyetle ilginiz olmadığını, “barış, barış” deyip arkadan başka şeylerin döndüğünü hepimiz biliyoruz. Yani neyini kanıtlayacağım!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz mi test ediyorsunuz bizim samimiyetimizi!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Neyi kanıtlayacağım!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz mi test ediyorsunuz!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Neyi kanıtlayacağım? Yani siz neyin ne olduğunu çok iyi biliyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz mi karar veriyorsunuz samimi olup olmadığımızı!

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sen mi karar veriyorsun!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Samimi değilsiniz zaten.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hayır, siz mi karar veriyorsunuz!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Kendiniz söylediniz “Samimiyetle işimiz olmaz.” diye.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz mi karar veriyorsunuz! Bizim samimi olup olmadığımızın karar merci siz misiniz!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Kendiniz söylediniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz misiniz!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Ya, niye konuşturuyorsunuz? Ben sizi dinliyorum iki saattir, dinliyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz misiniz bunun karar merci!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Karşılıklı lütfen konuşmayalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz misiniz!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım, böyle bir şey olmaz ki.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hayır, siz misiniz!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Lütfen karşılıklı...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – “PKK” bile diyemiyorsunuz. Sen mi barışçıl olup olmadığımıza karar veriyorsun!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz misiniz yani! “Sen” değil, “siz”, Milletvekili, Sayın Vekil...

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Bu kadar AK PARTİ’nin... Cumhurbaşkanımızı bütün dünya bu kadar destekliyor da sen mi karar veriyorsun, sen mi bu yargıyı vereceksin!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sen neye karar veriyorsun?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Derya Hanım, lütfen... Gülüstan Hanım, siz de lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – “Sen” diyor Başkan, “sen” diyor. Böyle bir şey yok!

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Asuman Hanım, söz sizde.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Bir şey söylemeyeceğim, çok güzel açıkladı Hasan Turan Vekilimiz, onun söylediklerine katılıyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Son söz olarak Hasan Turan Bey.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Vekilim, Kıymetli Gülüstan Hanım, açık olsun, ilan olsun uzatmak niyetinde değilim, soru sordunuz. Bakın, o günkü süreci ben sonuna kadar savunuyorum. Savunmak şu değildir: Savunmak, problemi tanımlarsınız, problemi çözmek için çeşitli yöntemler uygularsınız. Bakın, bir atasözümüz var, herkesin bildiği bir söz: “Nush ile uslanmayı etmeli tekdir; tekdirden anlamayanın hakkı kötektir.” Devletimiz kırk yıllık bu belayla uğraşıyor.

Bak, dün burada Küba Dostluk Grubu vardı, Küba Meclis Başkanımız vardı, onlarla görüştük. Küba lideri meşhur Fidel Castro’nun bir sözü vardır, Türkiye sınırlarındaki terörden bahseder. “PKK ‘Yankee’nin petrol bekçisidir.” der. Biz bunu biliyoruz, dün de biliyorduk, bugün de biliyoruz ama bu problemi bertaraf etmek, ülke gündeminden çıkarmak için devlet bazen aklını kullanır, bazen sopasını kullanır. O gün aklını kullandı. “Silah bırakacağız.” dediler. Sonra bir karikatürden bahsedeyim size, bir gazetemizde çıkmıştı.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ondan sonra da tamamlayın lütfen Hasan Bey.

HASAN TURAN (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Bir teröristin elinde böyle bir Keleş var, “Silah bırakıyoruz.” diyor. PKK’lı bir terörist çizgisi. O koldan 100 tane kol tutmuş, Amerikası, Avrupası, Rusyası, hepsi o kolu tutmuş, “Kimin silahını bırakıyorsun lan!” diyor. Dolayısıyla silahı onun eline tutuşturanların gayesi bu ülkeyi terör yöntemiyle teslim alıp dize getirmek ve zayıf bırakmak. Onun için o silahı ellerinden bırakmak onların iradesinde olmadığı için bırakamadılar.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hasan Bey...

HASAN TURAN (İstanbul) – O yüzden, devlet bu sefer o müşfik yüzünü bırakıp şedit yüzünü göstererek terörle mücadelesini ediyor. Her devletin yasal, anayasal hukukî hakkıdır terörle mücadele etmek, etmeye de devam edecektir. Bunu birbirinin çelişkisi gibi görmeyin. Devletin iki yüzü vardır, iki yüzünden birini gösterir; demek istediğimiz o. Bu ülke hepimizin ülkesi, barış içerisinde yaşamının koşulu, hep beraber ülkemize sahip çıkacağız.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum Hasan Bey.

Sedat Bey, bu turda size bir soru olmadı ve İçişleri Bakanlığı temsilcimize.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ARNAVUTLUK CUMHURİYETİ
BAKANLAR KURULU ARASINDA SÜRÜCÜ BELGELERİNİN KARŞILIKLI OLARAK
TANINMASI VE DEĞİŞTİRİLMESİNE İLİŞKİN ANLAŞMA VE ANLAŞMADA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR NOTALARIN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 12 Şubat 2020 tarihinde Tiran’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma” ve Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair “Notalar”ın onaylanması uygun bulunmuştur.”

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4244) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Hasan Turan, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan’ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

İçişleri Bakanlığı temsilcilerimize teşekkür ediyoruz.

Gündemimizin 6'ncı maddesine geçiyoruz.

*6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı "Guvernörler Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3746) **

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 tarihli ve 273 Sayılı "Guvernörler Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi.

(2/3746) esas numaralı Kanun Teklifi 9 Temmuz 2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 17 Temmuz 2021 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sedat Bey, ilk olarak yine size söz veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; anlaşmanın içeriği ve anlaşmada geçen Milletlerarası Finansman Kurumu hakkında kısa bilgi arz edeceğim. Önce, Kurum hakkında bilgi arz ediyorum. 1956 yılında kurulan bu Kurumun merkezi Washington'da bulunmaktadır ve Dünya Bankası grubu içerisinde yer alan bir kuruluştur. Türkiye, bu kuruluşun kurucu üyesidir. Kurumun görevi, hükümet garantisi aranmaksızın gelişmekte olan ülkelerdeki özel sektör kuruluşlarına kredi ve sermaye iştiraki yoluyla finansman sağlamaktır. Kurumun toplam portföy büyüklüğü 2022 Eylül ayı sonu itibarıyla 62 milyar Amerikan dolarına ulaşmış olup bunun yüzde 6,6'sına tekabül eden, yaklaşık 4,1 milyar dolarlık kısmı Türk firmalarına yöneliktir. Kurum, 16 Nisan 2020 tarihinde -bu anlaşmaya konu olan husus- Guvernörler Kurulu kararıyla ana anlaşmasını tadil etmiş ve sermaye artırımına gitmiştir. Komisyona sunduğumuz bu kanunla bahse konu ana anlaşma tadiline ilişkin Guvernörler Kurulu kararının onaylanmasının uygun bulunması ve sermaye artırımını kararları kapsamında ülkemize tahsis edilen hisseler karşılığında yaklaşık 66 milyon dolar tutarındaki ödemenin yapılabilmesi için sermaye artırımına gidilmesi, 6850 sayılı Kanun'da yer alan sermaye sınırının artırılması hedeflenmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum Sedat Bey.

Hazine ve Maliye Bakanlığının eklemek istediği bir konu var mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bakanımıza ilave edilecek bir husus bulunmamaktadır.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen milletvekillerimiz var mı?

Utku Bey, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim.

* (2/3746) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Tabii, öncelikle teşekkür ederim verdiğiniz bilgi için. Gerekçeyi okuduğumda çok bilgi var ama bu 187 milyon 498 bin Amerikan doları, Cumhurbaşkanına verilmesini istediğiniz 3 katına kadar artırma yetkisini ihtiva eden rakam değil mi; doğru anladım. Aslında şu anda ihtiyaç 66, 3 katını da düşünerek mi 187'ye çıkardınız?

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ – Şöyle: Bunun içerisinde 104 milyon dolarını Uluslararası Sermaye Kurumu bütün ülkelere dağıtıyor ve dolayısıyla 104 milyon dolar bedelsiz bir şekilde ülkemizin sermayesine katkı sağlanmış oluyor. Dolayısıyla bizim burada amacımız ilave 66,7 milyon doların gelmesi ve toplamda oluşacak, toplam sermayemiz 187 milyon dolara ulaşacak. Bunun 3 katına kadar artırmaya da tekrar, Sayın Cumhurbaşkanımız yetkili kılınacak efendim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Buyurun Utku Bey.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Önümüzdeki metin... Az önce dağıtıp topladığınız bir şey vardı, önümüzdeki metin 3 katına çıkarma yetkisi veriyor mu şu hâliyle?

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ – Sadece fıkrayı değiştiriyoruz Sayın Vekilim, dolayısıyla bir önceki kanunda yer alan 3 katına kadar artırma yetkisi baki kalmış oluyor, sadece oradaki rakamı değiştirmiş oluyoruz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Peki.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır. Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

MİLLETLERARASI FİNANSMAN KURUMU ANA ANLAŞMASININ TADİL EDİLMESİNE İLİŞKİN 16/4/2020 TARİHLİ VE 273 SAYILI “GUVERNÖRLER KURULU KARARI”NIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA VE MİLLETLERARASI FİNANSMAN KURUMUNA KATILMAK İÇİN HÜKÜMETE SALÂHİYET VERİLMESİNE DAİR KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – (1) Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşması'nın tadil edilmesine ilişkin 16/4/2020 tarihli ve 273 sayılı “Guvernörler Kurulu Kararı”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 1/9/1956 tarihli ve 6850 sayılı Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Milletlerarası Finansman Kurumuna olan sermaye iştiraki taahhüdü ve bu taahhüt çerçevesinde yapılacak ödemeler 187.498.000 ABD doları karşılığını geçemez.”

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Tümünü oylayayım, sonra söz vereyim olur mu Utku Bey?

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

2/3746 esas numaralı Kanun Teklifi'nin Komisyon Raporu hakkında Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, İstanbul Milletvekili Hasan Turan'ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon Raporu'na muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Utku Bey, buyurun. Şimdi size söz veriyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, muhtemelen zaten bu sorunun yanıtları olarak az önce dağıtılan önergeyi topladınız ama hem Sayın Cumhurbaşkanından Meclisimize gelen metinde hem de onun gerekçesinde... Sayın Bakanlık yetkilisinin söylediği söz doğru olsa ayrıca bir vurgu yapılma ihtiyacı olur muydu? Yani hem “Rakamı böyle değiştirilem.” diyor ve “Söz konusu tutarın da şöyle şöyle olması, artırılması hususunu bilgilerinize sunarım.” diyor hem de gerekçede de son paragrafında yine “...şeklinde belirlenmesi ve söz konusu tutarın 3 katına kadar artırılabilmesi için söz konusu kanunda değişiklik yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.” diyor. Hani siz mevzuata eğer baktıysanız ve “Eski hâlinde bu var.” diyorsanız o zaman demek ki Cumhurbaşkanlığında yazılırken böyle fuzuli şeyler konmuş demektir yoksa burada ben normal okuduğumda bu metinden “3 katına kadar artırma yetkisi istiyor Cumhurbaşkanlığı Meclisten.” diye anlıyorum. Siz bunu anlamıyorsanız o zaman tamam ama hani hem kayda geçsin onu söylüyorum sonradan böyle bir ihtiyaç vardı yoktu... Bu metinden ben böyle anlıyorum okuduğumda.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kısa ve öz cevabı alalım lütfen arkadaşlar.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANLIĞI DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRÜ KEREM DÖNMEZ – Sayın Vekilim, sadece fıkrada yaptığımız değişiklikle beraber toplam tutarı 187 milyon ABD dolarına çıkarıyoruz. Hâlihazırda var olan Bakanlar Kurulu bu miktarı gerektiğinde 3 katına kadar artırmaya yetkilidir. O zaten Cumhurbaşkanlığımıza verilmiş oluyor. O şekilde 3 katına kadar artırma yetkisi Sayın Cumhurbaşkanımızda da bulunmuş oluyor.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Şimdi, her ne kadar kanun geçti ama kayda geçsin diye... Genel olarak sistem değişikliğinde bizim hep söylediğimiz konuydu. Bakanlar Kuruluna verilen yetkilerin sadece Cumhurbaşkanına verilmesi yani bir tek kişiye verilmesi Meclisin bu konudaki yetkisinin elinden alınması doğru değil ve bildiğim kadarıyla bu tür anlaşmalarda -yanlış hatırlıyorsam lütfen düzeltin, çok anlaşma geçiriyoruz ama- biz bu maddeleri hep yeni hâliyle değiştiriyoruz buraya geldiğinde. Biz de buna her seferinde de şerh düşüyoruz “Biz buna karşıyız.” diye. Burada gelmemesi bir eksiklik oluşturur oluşturmaz, ondan öteye hani bunun otomatik olarak Bakanlar Kurulu yetkisinin tamamının Cumhurbaşkanına geçmiş olması... Biz bu konuda, özellikle bakın, burada bahsettiğimiz rakam 187 milyon, 3’le çarptığınızda kabaca 540 milyon ya da 550 milyon yarım milyar Amerikan dolarından bahsediyoruz. Ben bu konunun nasıl burada müzakere ediyorsak veya... Sayın Bakan Yardımcımız, siz izah ettiniz, sağ olun, teknik, daha sonra olsa yine izah ederdiniz, teşekkür ediyorum. Yine böyle -denildiği gibi- burada gereğinde, böyle bir ihtiyaç olduğunda bence buna benzer bir metinle Meclisin -bugün bu iktidar olur, yarın başka iktidar olur- bu konudaki onayını... Çünkü belki de o dönemdeki Türkiye Cumhuriyeti’nin bu kuruluşa, Milletlerarası Finans Kurumuna bakışı bu dönemden farklı olabilir, Meclisteki yapının bakışı; farklı, olabilir, iktidarın bakışı işte belki Cumhurbaşkanı başka bir partiden, Meclis başka partilerden oluşabilir. O yüzden böyle bir otomatik yetki verilmesinin bugün sizlere doğru gelebilir, hani aynı partilerden olduğunuz için ama başka bir gün farklı sonuçlar doğurabilir. Bunun yanlışlığını, tek bir kişiye yarım milyar dolarlık bir limit artırma vesaire yetkisinin verilmesinin doğru olmadığını kayda geçirmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcilerimizden rica edelim, Utku Bey’in sorduğu soruları alıntılacak şekilde, teknik bilgileri yazılı olarak iletirseniz biz de kendisine iletelim; tamam.

Siyasi bölümüne girmiyorum.

Hazine ve Maliye Bakanlığı temsilcilerine teşekkür ediyorum böylece.

Gündemin 7’inci maddesine geçiyoruz.

*7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647) **

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/4647) esas numaralı Kanun Teklifi, 28 Eylül 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 11 Ekim 2022 tarihinde ise Komisyonumuza havale edilmiştir.

Şimdi sözü yine öncelikle Dışişleri Bakanlığı temsilcimiz Sedat Bey’e veriyorum.

Buyurun.

* (2/4647) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bugün, Nijerya’yla birlikte bundan sonra sizlere arz edeceğimiz anlaşmalar aşağı yukarı aynı içeriğe sahip. Nijerya’yla birlikte Senegal, Sri Lanka ve Kamboçya’yla Çifte Vergilendirilmenin Önlenmesi Anlaşmalarını size arz ediyoruz.

Nijerya’yla başlıyoruz. Bilindiği gibi, bu anlaşma, herhangi bir ülkeyle ikili ilişkilerin geliştirilmesinde temel anlaşmalardan biri. Karşılıklı Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşması ile birlikte Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması, esasen ekonomik ilişkilerin çerçevesini çizen anlaşmalar. Dolayısıyla bunlar imzalandıkları ülkelerle ekonomik, ticari ilişkilerin, özellikle karşılıklı yatırımların teşviki bağlamında özel bir öneme sahiptir.

Nijerya bağlamında bazı bilgiler sunmak istiyorum öncelikle. Nijerya, İslam İşbirliği Teşkilatı ve D8 içinde, yakın eş güdüm ve iş birliği içinde hareket ettiğimiz Afrika’daki en önemli ortaklarımızdan bir tanesi; Afrika’nın en büyük ekonomisi, kıtadaki en büyük pazar. Ticaretimize baktığımızda da Sahra Altı Afrika’daki 2020 yılında en büyük, 2021 yılında da Güney Afrika’dan sonraki 2’nci en büyük ticaret ortağımız.

Nijerya’da Türk sermayeli 50’den fazla firmanın kaydı var. Yatırımları yaklaşık 170 milyon dolara ulaştı. Özellikle altyapı yatırımlarında Türkiye’nin rolü önemli. Türk müteahhitlik firmalarının, toplam 67 projeye, bugüne kadar 2,35 milyar dolar değerinde orada yatırımları var, projelerde yer almış durumdalar. Bunların içinde devlet binaları, ulaştırma projeleri, fabrika inşaatı, havaalanı geliştirilmesi, işletmesi gibi konular var. Bu anlaşmayla, mükelleflerin, aynı gelir üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin önlenmesi amaçlanıyor. İki ülke vergi daireleri arasında vergi kayıp ve kaçığının önlenmesi amacıyla bilgi değişimi yapılması öngörülüyor. Anlaşmada ayrıca, her iki devletin kamu alacaklarının tahsili için yardımlaşması ve anlaşma kapsamındaki vergi ve kişilerle sınırlı olmaksızın alacaklarının tahsilatında birbirlerine destek olmaları öngörülüyor.

Arz ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Evet, Gelir İdaresi Başkanlığı temsilcimiz, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Başkanımızın açıklamalarına ilave edilecek ekstra bir durum yoktur efendim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen ya da soru sormak isteyen milletvekilimiz yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE NİJERYA FEDERAL CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE
VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞI İLE VERGİDEN
KAÇINMAYA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 20 Ekim 2021 tarihinde Abuja’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4647) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Hasan Turan, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı’nın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon Raporu’na muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17.00’ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Gündemimizin 8’inci maddesine geçiyoruz.

8.- *Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4689) **

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/4689) esas numaralı Kanun Teklifi 24 Ekim 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 1 Kasım 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Yine, ilk sözü Sedat Bey size vermek istiyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL - Sayın Başkan, bu anlaşma da biraz önce izah ettiğim amaçları güdüyor. Sri Lanka’yla ilişkilerimiz bağlamında özet bilgi sunayım: Karşılıklı büyükelçilikler açılalı yaklaşık on yıl oldu. Bunun olumlu sonuçlarını hissediyoruz. Ticari ilişkilerimiz, ticaretimizin hacmi yavaş yavaş artıyor, mevcut durumda 200 milyon dolara erişmiş durumda.

* (2/4689) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Sri Lanka bu Covid sonrası dönemde ciddi bir sıkıntıdan geçti ekonomik olarak, siyasi olarak bir istikrarsızlık dönemine girdi ama uluslararası toplumdaki, Çin’den Hindistan’dan ve IMF’den aldıkları destekle de biraz şimdi toparlanma aşamasındalar. Bu, dikkatinize sunduğumuz anlaşmanın Türk şirketleri bakımından çok net bir katkısı olacak, o da Türk Hava Yolları. Türk Hava Yolları buraya uçuyor fakat fizibil olması için iki tarafta birden vergi veriyor şu anda. Eğer biz Sri Lanka’da vergi vermesini engellersek -ki bu anlaşma eğer yürürlüğe girerse bu olacak- yılda 1 milyon dolarlık bir vergi kazancı olacak Türk Hava Yollarının. Böyle de somut bir sonucu olacak. Bunu da dikkatinize sunuyorum, arz ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Gelir İdaresinin ekleyeceği bir husus var mıdır?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Yoktur Sayın Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen veya soru sormak isteyen Komisyon üyemiz var var mıdır? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SRİ LANKA DEMOKRATİK SOSYALİST CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞI İLE VERGİDEN KAÇINMAYA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 28 Ocak 2022 tarihinde Kolombo’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması” ve eki “Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4689) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon raporu hakkında Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, İstanbul Milletvekili Hasan Turan, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak’ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17'ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Gündemin 9'uncu maddesine geçiyoruz.

*9.-Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4692) **

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/4692) esas numaralı Kanun Teklifi, 24 Ekim 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 1 Kasım 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Yine ilk sözü Dışişleri Bakanlığı Temsilcimize veriyorum.

Sedat Bey, buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Sayın Başkan, Değerli Komisyon üyeleri; Senegal 1960'lardan itibaren diplomatik mevcudiyet gösterdiğimiz, büyükelçiliğimizi açtığımız ilişkilerimizin çok iyi olduğu Afrika ülkelerinden biri. Bölgedeki başka ülkelere kıyasla siyasi istikrarın hâkim olduğu bir ülke. Özellikle karşılıklı yatırımlar, ticaret konusunda düzenli ve istikrarlı bir artış söz konusu aramızda. İkili ticaret hacmimiz 2021 yılında 540 milyon dolar seviyesine geldi, bu yıl daha dokuz ay içinde bu seviyeye yaklaştık, bunu da geçeceğimiz görülüyor. Senegal'de Yükselen Senegal Planı kapsamında, özellikle şirketlerimize önemli fırsatlar sunuluyor. Zaten müteahhitlik şirketlerimiz, bugüne kadar 1 milyar doların üzerinde burada projeler üstlenmiş durumdalar. Bu dikkatinize sunduğumuz anlaşmanın, daha önceki 2 anlaşma gibi aynı sonuçları doğurmasını ümit ediyoruz. Özellikle demir çelik, çimento, enerji ve beyaz eşya alanlarında bu ülkede faaliyet gösteren şirketlerimize kolaylık sağlayacağını ümit ediyoruz, öngörüyoruz.

Arz ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Gelir İdaresi Başkan Yardımcısı, buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Sayın Bakanımızın açıklamaları yeterlidir efendim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen ve soru sormak isteyen milletvekilimiz? Yok. Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır. Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1'inci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SENEGAL CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN ANLAŞMADA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

*(2/4692) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

MADDE 1- (1)14 Kasım 2015 tarihinde Antalya’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması” ve eki “Protokol”ün Anlaşmada değişiklik yapılmasına dair “Notalar”la birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2’yi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3’ü okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülere dair önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4692) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon raporu hakkında İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İstanbul Milletvekili Hasan Turan’ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17’ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Gündemin 10’uncu ve son maddesine geçiyoruz.

*10.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop’un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hü-kümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704) **

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi. (2/4704) esas numaralı Kanun Teklifi 31 Ekim 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 3 Kasım 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Sedat Bey, ilk sözü yine size veriyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

* (2/4704) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Kamboçya, özellikle büyükelçiliğimizi açtıktan sonra -2013 yılında açıldı büyükelçiliğimiz- ilişkilerimizin yavaş yavaş geliştiği bir Asya ülkesi; özellikle “Yeniden Asya” vizyonumuz çerçevesinde ve ASEAN’la ilişkilerimiz bağlamında bizim için önemli ve genel olarak ilişkilerimizde pozitif bir havanın, gündemin hâkim olduğu bir ülke; ticaretimiz de yavaş yavaş artıyor, 100 milyon dolar sınırını aştı.

Başta söylediğim gibi Nijerya’yla ilgili olarak ilişkilerimizi çok boyutlu olarak geliştirmeye çalışırken bu yasal altyapıyı tamamlamak istiyoruz. Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasına ek olarak bu Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması’nı da imzalayarak bizim oradaki yatırımcılarımızın önünü açmayı öngörüyoruz.

Arz ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Gelir İdaresi Başkanlığının ekleyeceği bir konu var mıdır?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI MEHMET ARABACI – Yoktur Sayın Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Söz almak isteyen veya soru sormak isteyen Komisyon üyemiz veya söz almak isteyen? Yok, peki.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin birinci maddesini okutuyorum:

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE KAMBOÇYA KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME VE VERGİ KAÇAKÇILIĞINA ENGEL OLMA ANLAŞMASININ NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- (1) 27 Şubat 2022 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması’nın “Notalar”la birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/4704) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon raporu hakkında Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, İstanbul Milletvekili Hasan Turan’ın özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 8 Aralık 2022 Perşembe günü saat 17.00'ye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Gelir İdaresi Başkanlığı temsilcimiz, teşekkür ediyoruz.

Komisyon üyelerimize ve yürütme temsilcilerine teşekkür ediyorum.

Değerli katılımcılar, değerli milletvekilleri; sizler tarafından gündeme getirilecek ilave bir husus yok ise Komisyonunun 27'nci Yasama Dönemi Altıncı Yasama Yılı Üçüncü Toplantısını kapatıyorum.

Kapanma Saati:16.23

